

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Tit. V. De Præbendis & Dignitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

trina c. 11. h. t. verum etiam non nimis festi-
nante fieri, & post ultimam expectandum est
per 6. menses, antequam procedatur ad priva-
tionem. Belletus p. 2. *disquisit. Clerical.* §. 34. de
reus Clericor. n. 17. atque tum, si perseverent
esse contumaces, vel per censuras ad residen-
dum compellendi, vel Beneficium privandi sunt.
c. 2. *seqq. h. t. & c. 11. cit. Barb. in collectan. ad*
c. 11. cit. n. 4. cum Mantica, & quidem appella-
tione remota. c. 4. *cod. & arg. c. 3. 29. de Ap-*
pellat. Contra Regulares autem proceden-
dum est juxta cujusvis Ordinis Regulas &
Constitutiones.

Oppones 1. In Trid. s. 6. c. 1. cit. statuitur,
ut Episcopus vel Prælati superior sex mensi-
bus continuis extra suam diocesim absens quar-
tam partem fructuum unius anni ipso jure am-
ittat, & si per alios sex menses in hujusmo-
di absentia perseveraverit, aliam quartam par-
tem fructuum eo ipso amittat, applicandam
subiice Ecclesiæ & pauperibus loci per Superi-
orem Ecclesiasticum: ergo non tenetur fru-
ctus omnes pro rata temporis absentia, si ultra
duos vel tres menses absit, dimittere ante om-
nem declarationem, vel ex eodem Trid. s. 23.
c. 1. cit. asseruimus. 2. Idem Trid. loc. proximi-
us cit. §. quod si de Curatis inferioribus ita de-
cernit, ut, si personaliter, vel per edictum ci-
tati contumaciter adhuc absint, liberum sit Or-
dinariis, per censuras Ecclesiasticas, & sequestra-
tione, & subtractionem fructuum, aliisque juris re-
media usque ad privationem compellere: ergo non
statim privari possunt Beneficium, sed gradatim
iuxta ordinem in Trid. loc. cit. præscriptum
puniendi sunt. R. ad 1. cum Lessio de Just. &
jur. l. 2. c. 34. dubit. 29. n. 157. Trid. illam pos-
sum, quam statuerat s. 6. c. 1. de Ref. postea in
s. 23. c. 1. cit. exasperasse, forte quia advertit,
maius minus fore proficientem. Ad 2. N.
Cum Garc. p. 3. c. 2. n. 139. & Fagn. in c. 11.
cit. n. 18. allegantibus declarationem S. Con-
greg. Imò Trid. liberum esse vult Ordinariis, per
censuras &c. Ergo non voluit Episcopos archie-
piscopos ad illum ordinem, sed permisit, ut, si visum
illis fuerit, statim ad privationem procedant.
Dissentit quidem Barbof. & Ugolin. quibus fa-
vere videtur aliqua declaratio Cardin. 6. De-
cembr. 1576. asserens, contra Parochos non re-
sidentes tempore pestis, postquam fuerunt ci-
tati, prout Concil. Trid. mandat, 1. per cen-
suras. 2. per sequestrationem fructuum &c.
esse procedendum. Sed hæc declaratio est de
casu speciali, & sic non habet locum extra tem-
pus pestis, sed liberum manet Episcopis in aliis
casibus illum ordinem observare, vel immédia-
te ad privationem procedere, tum propter
verba Trid. cit. liberum esse vult, tum propter
c. 11. h. t. ubi pariter relinquatur arbitrio Episco-
pi: quod ius nullibi est aperte correctum.

Dico VII. Poena Canonorum, & aliorum,
qui in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegia-
tis Dignitatem, Præbendam vel Portionem
obtinere, & non resident, est hæc. Primo
anno, quo absint ultra tempus sibi permissum,
privandi sunt dimidia parte fructuum, quos
etiam non fecerunt suos ratione Præbendæ &c.

residentiæ. Secundo anno omnibus fructi-
bus, quos eodem anno lucrati sunt. Tercio
anno, si moniti contumaciter adhuc absint,
contra eos procedendum juxta SS. Canonum
constitutiones. Trid. sess. 24. c. 12. de Ref. Sed
quid est hoc, juxta SS. Canonum constitutiones?
R. hoc, quod, postquam altero anno omnibus
fructibus privati se non emendaverint, perso-
naliter moneri seu citari sub comminatione
privationis, si intra terminum ab Episcopo præ-
fixum non resideant. c. 4. 8. 10. & 17. h. t. si ve-
rò non sciatur, ubi morentur, per trinæ cita-
tionis edictum citari debeant. c. 11. cit. si autem
post sex menses ab ultimo edicto residere con-
temperint, tunc denique privandi sunt Bene-
ficio; nisi forsitan Episcopo visum fuerit, uten-
dum prius censuris ad compellendum ad resi-
dentiam. per c. 11. cit.

TITULUS V.

De Præbendis & Dignitatibus.

SUMMARIUM.

1. §. 6. Quid sit Præbenda & Dignitas.
2. 3. Quæ sint constitutiva Beneficii Ecclesiastici.
4. 6. Quid sit Commenda, Vicaria, Capellania, Penjo, Præceptor, Hospitale, Præstimonium, Beneficium Manuale: & an sint proprie dicta Beneficia.
5. 6. 8. Quotuplex, & quid sit Beneficium Ecclesiasticum.
7. Cujus Prælati Ecclesiastici auctoritate sit erigendum.
9. 10. Quenam Beneficia dicantur compatiblea, quamam incompatiblea primi & secundi generis.
11. Seqq. An plura Beneficia incompatiblea eidem subiecto prohibeat ius Naturale conferri.
15. Seqq. An & quomodo vacet Beneficium primum obtento secundo incompatible.
18. 19. Quid sit unio Beneficiorum & Ecclesiarum, & quia ratione fiat.
20. Quotuplici modo incorporentur Beneficia Monasteriis &c.
21. 22. Quid sit dismembratio, divisio, & suppressio Beneficii.
23. Seqq. A quo, quando, & quomodo uniri Beneficia valeant, & quanam.
27. 28. Quid iuris resultet ex unione, & quomodo hæc dissolvatur.
29. 30. 31. A quo & quomodo fieri possit dismembratio, divisio, & suppressio Beneficii.
32. Beneficia sunt conferenda dignioribus, vel saltem dignis.
33. 34. Inrecipiente Beneficium Curatum, vel simplex, qualis requiratur Ordo, aut intentio hunc suscipiendi.
35. 36. 37. Religiosi omnes hodie sunt incapaces Beneficii secularis, etiam Parochialis, suis Monasteriis non plene incorporati.
38. Quid & quotuplex sit institutio, collatio Beneficii.
39. Quid sit collatio alternativa.
40. Quid Institutio vel Collatio Canonica: quid Concursus.
41. Seqq. Quam ampla sit potestas Papæ in conferendis Beneficiis, & quotuplici modo conferat.

44. 45. 46. *Que sit potestas conferendi in Episcopo, Capitulo Cathedrali, Vicario Generali, & Canonico.*
 47. *Possessor juris conferendi valide confert etiam pendente lite.*
 48. *Nullus tamen Laicus valide confert.*
 49. 50. *Quenam Beneficia sint obnoxia Collationi Alternativa.*
 51. *Quando finiatur mensis Papalis.*

Residentibus in Ecclesia, & officia sacra peragentibus debetur alimonia juxta illud 1. Cor. 9. qui altari deserviunt, cum altari participant. Unde de Præbendis, quæ congruam Clericis sustentationem præbeant, hic agendum, materia tam amplâ, ut de ea integri & ipsi à pluribus conscripti sint libri. Nos brevitati, quantum fieri poterit, studebimus pro more, nihil tamen omitturi, quod à Candidato Juris prudentiæ desiderari queat. Præbenda igitur, nempe Clericalis, accipitur tripliciter. 1. pro Canonica portione proventuum Ecclesiasticorum, seu fructibus annuis propter annuam residentiam in loco Canoniciatus & spirituale ministerium. 2. pro ipso jure percipiendi proventus Ecclesiasticos, & gaudendi juribus annexis ratione officii spiritualis & Canonici. In duplici hoc sensu restringitur Præbenda solum ad Canonicos Cathedralis vel Collegiatae Ecclesiæ; nam Canonici est jus spirituale resultans ex eo, quod aliquis inter Canonicos adlectus sit, tribuens stallum seu sedem in Choro, vel vocem in Capitulo. His, qui habent Canoniam, debetur suo tempore præbenda in priori sensu. c. 9. § 19. b. t. cujusmodi sunt Canonici supernumerarii, vel qui residentiam primi anni nondum absolverunt. 3. & propriè huic loco sumitur pro omni Beneficio Ecclesiastico inferiori. Dignitas autem pro Beneficio Ecclesiastico majore. Quapropter more Auditorum deinceps vix amplius adhibebimus voces Præbenda, Dignitas, sed ferè vocem Beneficium duntaxat. Quare sit

§. I.

Quid & quod duplex sit Beneficium Ecclesiasticum.

Sciendum 1. faciliè inter Auctores convenire, quod ad Beneficium Ecclesiasticum propriè dictum requiratur 1. jus percipiendi aliquos redditus ex bonis Ecclesiasticis, quod quidem reale est, sed sine dominio in illa bona seu fundos, ex quibus proveniunt redditus; illorum enim dominium manet penes Ecclesiam &c. 2. Officium spirituale, vel jus seu potiùs obligatio præstandi aliquam functionem spirituales, uti est recitatio vel decantatio Breviarij, prædicatio verbi divini, administratio Sacramentorum &c. Et hujusmodi officiorum præstatio, vel obligatio præstandi, est quasi fundamentum beneficii, juxta illud c. fin. de Rescr. in 6. beneficium datur propter officium. 3. Auctoritas Ecclesiæ, seu Prælati Ecclesiastici, jus percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis officio spirituali annexentis, & sic erigentis beneficium: quare si quis secularis donaret fundum

aliquem Ecclesiæ, & in eo constitueret redditus Clerico dandos cum onere legendi certas missas per annum, non foret beneficium Ecclesiasticum. Leuren. Fori Benefic. p. 1. c. 1. allegans Lotter. & alios plures. An vero requiratur etiam perpetuitas, seu ut tale jus percipiendi redditus propter officium spirituale perpetuum, aliqua inter DD. controversia est, duplex autem in beneficio perpetuitas considerari potest. 1. Respectu ipsius beneficii tantum, quod perpetuè durare exigit, ita ut cum amotione, resignatione, aut morte Beneficiarii non pereat, sed vacet tantum, & alio conferri debeat: atque hæc perpetuitas est necessaria juxta plerosque. 2. Respectu beneficiarii, si nimirum Clerico non conferatur tantum tempus, sed in titulum perpetuum & ad vitam Beneficiarii, ac ita stabiliter, ut ei auferri nequeat pro libitu & absque legitima causa: hæc perpetuitas aliqui negant quidem communior tamen affirmat requiri. Pyrrhus Conradus l. 1. prax. beneficior. c. 6. à. n. 261. Episc. inc. quanto n. 5. § 6. de Transl. Episc. De re quoque beneficium solet accipi tum oblique, per redditus & proventus Clerico assignatum formaliter pro ipso jure percipiendi fructus, & in hac deinceps acceptione non accipere potissimum libet.

Sc. 2. Neque in fructibus temporalibus, qui in beneficio interveniunt, quia sunt aliqui merè temporales, neque in officio spirituali, quod est merè spirituale, aut in obligatione & facultate officium spirituale obeundi, consistere rationem formalem, & essentialem beneficii, cum ejusmodi ministerium spirituale tantum per modum causæ fundet potestatem percipiendi fructus: sed in solo jure seu facultate fructus temporales percipiendi propter ministerium sacrum. Leuren. lo. cit. q. 2. Sed etiam hoc jus percipiendi fructus temporales propter officium spirituale etiam spirituale? sc. in se formaliter spirituale non est, quia immediate respicit aliquid merè temporale, scilicet fructus, est tamen spirituale per accidens, & per annexionem ad aliquid merè spirituale, scilicet ad ministerium sacrum. per c. 25. b. t. atque ideo Beneficium appellatur *jus spirituali annexum*. Dein spirituale, vel potiùs spirituali annexum evadit etiam indè, quod respiciat tales fructus, qui percipiuntur ex bonis Ecclesiæ, seu cultu Divino dicatis. Lott. l. 1. de Re benefic. q. 1. c. 43. Neque hinc, quod Clericus Beneficiarius ex bonis ad Ecclesiam, non ad se, pertinentibus percipiat fructus, inferas velim, cum esse usufructuarius duntaxat; nam ipsi per se competit simul jus administrandi illa bona & fructus Ecclesiæ, ex quibus percipit fructus, & sciendi v. g. ex agro vineam, si ita videbitur c. ult. de pecul. Cleric. quod mero usufructuario non permittitur.

Sc. 3. Vel Beneficia, vel Beneficiis saltem vicinas esse 1. *Commendam*, quæ nihil est aliud, quam administratio & cura Beneficij vel Ecclesiæ alicui commissa, quando abest, vel mortuus aut defunctus est verus beneficiarius vel Rector Ecclesiæ: si commissa est ad certum

tempus, vocatur *temporalis*, si ad dies vitæ, *perpetua*: is autem, cui committitur, appellatur *Commendatarius* vel *Commendatarius*. In perpetuum solus Papa committit personis de Ecclesia bene meritis, v. g. Principibus Abbatibus, Regularium. 2. *Vicariam*, quæ non multum differt à Commenda, nisi quod maxime locum habeat in Ecclesiis Parochialibus, in quibus si quis substituitur ad exercendam curam animarum solum ad tempus, & revocabiliter, *Vicarius temporalis*, si verò in perpetuum ac irrevocabiliter cum collatione tituli in beneficio, *Vicarius perpetuus*, & *Vicaria perpetua* dicitur, & tales Vicarii perpetui in plerisque æquiparantur Parochis. 3. *Capellaniam*, quæ est obligatio unam vel plures hebdomadarum aut annuam missam legendi in aliqua Capella vel Altari pro certis redditibus aut stipendio: si sit erecta cum consensu & auctoritate Episcopi, atque conferatur in titulum perpetuum, *Collatio*; si sine auctoritate Episcopi sit constituta tantum à fundatore Missarum, vel non conferatur in titulum perpetuum, *simplex* vocatur. 4. *Pensionem* Clericalem, quæ est jus exigendi certos fructus ex alieno beneficio, concessum alicui vel ad tempus, vel ad vitam pensionarii, & tunc expirat: vel in titulum perpetuum ubi. 5. *Præceptorium*, quo nomine appellatur Commenda apud Equites Ordinum Militarium, v. g. Teutonicorum S. Mariæ, Melitensium S. Joann. Hierosolymitanis &c. conferiturque ea lege, ut obtinentes hujusmodi Præceptorium convertant aliquam partem reddituum in receptionem peregrinorum, in curam pauperum, & agrorum &c. residuum verò sibi applicant pro sustentatione. 6. *Hospitalia*, nempe hæc Episcopi auctoritate erecta committuntur alicujus curæ & administrationi. 7. *Præstimonium*: sic appellantur stipendia, quæ ex redditibus Ecclesiasticis dari solent Clericis in viam subsidium, præsertim dum studiis dant operam, vel ad tempus & sine obligatione aliqua, vel in titulum perpetuum & cum onere spirituali, v. g. recitandi Horas Canonicas, vel etiam Laicis, cum vel sine onere. 8. Denique beneficia, quæ dicuntur *Manualia*, & sunt illa, quæ alicui non conferuntur in perpetuum, sed revocabiliter, ita ut ad nutum conferentis, vel alterius, qui est superior Papæ (nam respectu hujus omnia beneficia sunt revocabilia seu manualia) etiam absque ulla causa, & sine observantia Juris auferri possint. Beneficio Manuali opponitur *Titulare*, quod nempe conferitur in titulum perpetuum, seu cum jure proprietatis perpetuo & irrevocabiliter, ita ut semel legitime collatum Beneficiario invito auctori nequeat nisi in poenam delicti, & ex causa in jure expressa.

Sc. 4. Beneficium aliud esse duplex & aliud simplex. *Duplicia* appellantur, quæ præter alia omnibus Beneficiis communia pollent aliquâ juris qualitate, scilicet quæ annexam habent aliquam eminentiam, vel administrationem rerum Ecclesiasticarum, vel aliquam jurisdictionem, seu curam animarum, in foro externo vel interno. Ex his alia sunt *Majora*, Lib. III. R. P. Pichler.

& vocantur *Culina* Beneficiorum aut Dignitatum, & in odiosis nomine Beneficiorum non veniunt, uti Episcopatus, Archiepiscopatus, Patriarchatus, Cardinalatus. Papatus propriè Beneficium non est, sed apex omnium Dignitatum Ecclesiasticarum. Alia sunt *Media*, uti Dignitates reliquæ inferiores, Archidiaconatus, Archipresbyteratus, Præpositura, Decanatus, Vicariatus Generalis, Abbatia, Generalatus, Provincialatus, Prioratus, Rectoratus. Quando alicui Beneficio est annexa præminencia cum jurisdictione in foro externo, vel administratione, propriè & specificè vocatur *Dignitas*: quando autem ei annexa est sola rerum Ecclesiasticarum administratio sine præminencia & jurisdictione, propriè & specificè *Officium*, cujusmodi habent Primicerius, Custos, Sacrista: quando autem sola eminentia, v. g. præcedentia in Processionibus, prioritas in dandis suffragiis, sine administratione & jurisdictione, *Personatus*; cujusmodi obtinent Seniores, & in quibusdam Germaniæ Ecclesiis Præpositi vel Scholastici. Personatus itaque & Officium reductivè tantum & non propriè ad Dignitates pertinent. Alia demum sunt *Infima*, quæ nimirum jurisdictionem in foro tantum interno annexam habent, quæ est propriè dicta *cura Animarum*, consistens in obligatione administrandi Sacramenta, & prædicandi Verbum Divinum, atque hinc propriè *Curata* nuncupantur, uti sunt Parochia, Plebanatus, Vicaria perpetua Ecclesiarum Parochialium. Nam jurisdictio fori externi & contentiosi, vi cujus aliquis potest plectere delinquentes, suspendere, excommunicare, private beneficiis &c. minus propriè cura animarum indigetatur, cum etiam non Sacerdotibus competere possit. *Simplicia* verò Beneficia dicuntur, quæ non sunt affecta tali juris qualitate, seu quæ nullam præminenciam, administrationem & officium, jurisdictionem aut curam animarum in foro externo vel interno, adjunctam habent, uti sunt Capellanæ collativæ, Præstimonium onus & functionem spiritualem exigentia ac in titulum concessa, item Canonicatus, qui tamen, præsertim in Ecclesiis Cathedralibus, ordinariè non veniunt nomine beneficiorum simplicium, quamvis simpliciter Dignitates & Personatus non sint, sed vocantur Beneficia *Simplicia Majora*; quia requirunt residentiam perpetuam juxta Trid. & majorem præ cæteris Beneficiatis præcedentiam habent: atque ideo quasi tertiam classem constituunt inter Curata & Simplicia.

Dico I. Beneficium Ecclesiasticum est jus & perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiæ ratione spiritualis officii, auctoritate Ecclesiastica constitutum. Barb. l. E. th. l. 3. c. 4. n. 8. Leuren. c. 1. cit. q. 1. & alii communiter saltem quoad sensum, ex can. 2. d. 70. § c. 16. h. t. Bonitas definitionis colligitur magis adhuc ex Sciendo 1. § 2. Quamvis autem Garcias & Pyrrhus Corradus omittant ly *perpetuum*, tamen & ipsi aliquam perpetuitatem requirunt ad beneficium Ecclesiasticum propriè dictum, & id fuscè probat cit. Corrad. eo quod inter Be-

neficiarium, & Ecclesiam intercedat quasi matrimonium spirituale. per *can. 4. can. 21. q. 2.* Ceteri autem DD. plerumque addunt expressè vocem *perpetuum*, indicare volentes perpetuitatem utramque supra descriptam. Arque hinc inferitur, Beneficia propriè dicta non esse 1. Commendas temporales. 2. Vicarias temporales. 3. Capellanias simplices, quamvis Collativæ sint beneficia, sicut & Commendæ ac Vicariæ perpetuæ. 4. Pensiones non concessas in titulum perpetuum propter functionem spirituale. *c. 38. b. t. in 6.* 5. Præceptorias, partim quia non conferuntur in titulum perpetuum, partim quia conferuntur etiam non Clericis, quales hi Equites, quamvis Religiosi, non sunt: Beneficium verò utpote jus spirituale vel spirituali annexum possideri à Laico, nisi ad id habilitetur, non potest. 6. Hospitalia propter eandem rationem, quia ordinariè non conferuntur in titulum perpetuum, imò conferuntur & Laicis. 7. Præstimonialia, quæ non conferuntur Clericis propter functionem spirituale in titulum perpetuum. 8. Beneficia manualia; quia habent tantum perpetuitatem ratione sui, at non ratione beneficiorum. Quamvis verò ista non sint beneficia propriè dicta, in quibusdam tamen casibus nomine beneficiorum veniunt etiam Manualia, ut in materia favorabili; & quòd de stylo Curia Romanæ exprimi debeat beneficium Manuale ab eo, qui cupit impetrare Beneficium aliud, aliàs enim Rescriptum conferetur esse subreptitium. Fagn. in *c. ad audientiam de Refor. n. 94. in 6. 118.* citans plures. Idem dic de Pensionibus non in titulum concessis: nam si concedatur in titulum perpetuum, ut si ex beneficio pingui alterius auctoritate Superioris detrahitur certa portio fructuum, & alicui Clerico ibidem functiones sacras exercenti assignatur in titulum beneficii perpetui, v. g. perpetuæ Vicariæ, tunc talis Pensio est propriè dictum beneficium. *arg. c. 6. de Cleric. non resid.*

7. Quæres, cujus Prælati Ecclesiastici auctoritas, & quid aliud sit necessarium ad constitutionem Beneficiorum? Et an fundator possit in fundatione aliquas conditiones apponere? *rg. 1.* Solus Papa instituit beneficia Majora & Dignitates. *can. 1. d. 22. & ibid. gl. communiter recepta.* Lotter. *l. 1. q. 5. à n. 12.* Idem tene de Canonicatibus Cathedralium & Collegiarum Ecclesiarum primitus erigendis: postquam tamen Canonicatus aliquis semel est erectus, numerum Canonicorum augere cum consensu Capituli potest Episcopus, si Ecclesia non sit numerata. h. e. non habens certum Canonicorum numerum à Pontifice præfixum, imò probabiliter etiam, si Ecclesia numerata sit, modò post præfixum à Pontifice Canonicorum numerum aucta sint facultates & proventus Ecclesiæ. Card. de Luc. *tit. de Canon. & Cap. disc. 6. Abbas & alii in c. 9. de Constit. r. 2.* Minora Beneficia, etiam curata, modò non habeant jurisdictionem in foro externo, instituit Episcopus. *can. Episcopi 3. d. 80. can. 11. caus. 16. q. 7.* Idem dic de Prælati inferioribus quasi Episcopalem jurisdictionem obtinen-

tibus pro suo territorio. Lambert. de Jur. Patron. *l. 1. p. 1. q. 9. a. 5.* cum Leuren. *q. 13.* 3. Probabile tamen est, non requiri consensum Episcopi expressum, sed sufficere tacitum, v. g. si sciens rei statum conferat alicui in titulum capellam à fundatore jam dotatam. Leuren. *q. 14.* cum Lotter. Dissentit Barb. *l. 1. d. 11. 3. c. 4. n. 22.* post Lambertinum. *rg. 4.* Necesse autem est, ut Episcopus non consentiat, nequam Ecclesiæ vel Capellæ sit assignata congrua dos. *can. 9. d. 1. de consecr. Lotter. l. 1. q. 31. n. 3.* cum communi. Dos autem congrua dicitur, si tales Ecclesia præbeat redditus, ut inde beneficiatus congruè sustentari, facta etiam haberi, lumina & sacra suppellex suppeditari possint. Leuren. *q. 21.* *rg. 5.* Fundator beneficii potest in limine foundationis adijcere quascunque conditiones seu leges & qualitates sibi bene visas, possibiles tamen ac honestas, cum consensu Ordinarii. Sumitur ex *c. n. l. 1. c. 23. de iure patr. c. 16. de Conf.* Sic ordinarius ipsi permittitur, ut emergente vacatura beneficii conferatur cuidam ex suis consanguineis, si adsit idoneus. Et huiusmodi conditiones fundatore adjectæ debent postmodum observari in collatione beneficii, aliàs collatio est nulla. Trid. *f. 25. c. 5. de Ref.* Reprobatur tamen illa fundatio beneficii tanquam Simoniaci in *c. 34. de sim.* quæ fit cum pacto & conditione, ut fundatori illud liceat retinere: admittitur verò, si pure & simpliciter fundet beneficium, & solummodo roget humiliter, ut illud ei conferatur. *c. cit.* *rg. 6.* Licet etiam esse Episcopo in Synodo diocesana in casu, quo redditus beneficii ob temporum injuriam sunt diminuti, ut non sufficiant ad onera in limine foundationis imposita, v. g. ad dicendas tot & tot missas, numerum missarum reducere, & statuere minorem earum numerum juxta quantitatem reddituum: idem est de Missis annulariorum, & aliis, quæ ex defunctorum relictis sunt impositæ. per *c. 12. de Constit. Tit. f. 25. c. 4.* Garc. *p. 7. c. 1. à n. 125.* Felin. *Arzo & c.* Dissentiunt tamen alii quoad Missas in fundatione præfixas, & tantum id concedunt de Missis, quæ incumbunt ex relictis defunctorum, quia Trid. de his duntaxat loquitur. Interim, licet Trid. solum tribuat Episcopis potestatem reducendi Missarum numerum in Synodo diocesana; hæc tamen restrictio non in omnibus Episcopatibus est recepta, imò juxta Nav. & Rodrig. apud Garc. *lo. cit.* per se potest Episcopus absque Synodo.

Dico II. Beneficium Ecclesiasticum ulterius dividitur 1. in Sæculare & Regulare: Sæculare dicitur, quod per se conferri debet Clericis Sæcularibus, h. e. nullius Religiosi Ordinis Regulam professis. Regulare quod per se debet conferri solis Regularibus seu Religiosis, ac ab his administrari: sive dein vi primarum foundationis, uti Abbacia, Prioratus & c. Sive ex consuetudine seu legitima præscriptione, saltem annorum hanc qualitatem induit. In dubio, an Beneficium sit Regulare vel Sæculare, præsumitur esse Sæculare, donec probetur oppositum. Garc. *p. 1. de benef. c. 6. n. 11.*

in cum communi. Item, si constat esse Sæculare, præsumitur in dubio Beneficium esse titulare seu perpetuum; sicut vice versa, si constat esse Regulare, præsumitur Manuale & non perpetuum, nisi sit Electivum vel Curatum. Tufchus litt. B. concl. 55. Fagn. Card. de Luc. Garc. Pyrrh. Corrad. &c. Dividitur 2. ratione modi, quo obtinetur, in Electivum, Patronatum, & Collativum seu Liberum. Electiva sunt, quæ obtinentur per viam Electionis, scilicet per maiora Capitularium suffragia subsequente Superioris Confirmatione vel admissione. Patronata, quæ ad præviam aliquis Patroni Præsentationem, subsequente Prælati Ecclesiastici Institutione. Collativa, seu Libera, quæ per liberam Collationem Episcopi vel alterius Collatoris sine prævia electione vel præsentatione aut nominatione. Porro nunquam in dubio præsumitur Beneficium esse Electivum, vel Patronatum seu Mixtum, ut etiam vocatur istud posterius, sed pro Collativo habetur. Ad Patronata reduci possunt Patronalia, quæ vi fundationis non omnibus, sed personis certæ agnationis, familiæ, patriæ, loci &c. si ad sint subiecta capacia, obvenire possunt. Ad Collativa autem referri queunt Monachala; dicitur enim Beneficium Monachalum, quando Prælati Ecclesiastici hoc unum & unicum habet ad conferendum. Vallens b. l. j. 2. n. 18.

§. II.

An uni Clerico possint conferri plura Beneficia?

¶ Citemus I. Beneficia in ordine ad pluralitatem eorum distingui in Compatibilia & incompatibilia. Compatibilia vocantur, quæ se compatiuntur in eadem persona, & simul obtineri ac retineri valent ab uno eodemque Clerico: seu quæ nec ratione residentie, nec ratione servitii præstandi, sunt incompatibilia, nec singula sufficiunt ad congruam Clerici sustentationem, uti sunt duo beneficia difformia, seu diversæ rationis, etiam in eadem Ecclesia, quorum quodlibet non præbet congruam sustentationem, v. g. duo beneficia simplicia: Præpositura & Canonicatus in eadem Ecclesia: imò etiam uniformia, seu ejusdem rationis, modò existant in diversis Ecclesiis, & non sub eodem tecto, v. g. duæ Capellanie, duo Canonicatus, residentiam impossibilem non exigentes. Triplex autem in eadem Ecclesia probabilis nemo esse potest, seu tria beneficia etiam alias compatibilia, simul habere absque dispensatione Pontificis. Gloss. in Clem. ult. h. t. Garc. Leuren. &c.

Incompatibilia verò dicuntur, quæ ab uno eodemque Clerico simul obtineri ac retineri non valent. Quædam sunt talia de se & ex natura sua, quæ nimirum vel perpetuam residentiam personalem adeoque impossibilem exigunt, uti duo Beneficia Curata (nisi unum sit Curatum in habitu tantum, aut alteri access-

orie unitum, vel utrum duntaxat collatum in titulum, alterum verò in Commendam temporalem) duæ Dignitates, duo Canonicatus &c. cum nemo possit esse in duobus locis: vel sunt uniformia sub eodem tecto, seu idem officium eodem tempore & in eodem loco requirentia, uti duo Canonicatus, duo Personatus, duæ Portiones in eadem Ecclesia, aut duæ Capellanie ejusdem obligationis in eodem Altari; ratio, quia sic minueretur cultus Divinus, cum minueretur numerus Ministrorum Ecclesiæ, & unus idemque nequeat bis psallere, vel aliud servitium idem eodem tempore & loco bis præstare. Text. & DD. in c. 17. 28. & Clem. ult. h. t. c. 1. de Consuet. in 6. Adeoque Beneficia ex natura sua incompatibilia sunt, quæ vel ratione residentie, vel ratione servitii præstandi, impossibilia existunt. Alia verò sunt incompatibilia ratione sustentationis congruæ, quam præbent singula, licet de se incompatibilia non forent. Trid. s. 24. c. 17. de Ref. ubi prohibetur plura beneficia ad congruam sustentationem Clerici sufficientia eidem conferri: quia hujusmodi pluralitas Beneficiorum præbet ansam dissolutionis in moribus, & plerumque oritur ex ambitione vel avaritia; dein minuit cultum Divinum ac ministros Ecclesiæ, & hoc pacto aliis indigentibus subrahuntur Beneficia, quæ tamen ipsis deberentur. Quod si autem ex duobus Beneficiis unum sufficiat ad congruam sustentationem, non verò alterum, dubitari potest, an duo acquiri simul possint. Mihi videtur distinguendum: si primum, quod quis consecutus est, fuit sufficiens ad congruam, non licet addere secundum, quamvis insufficiens hoc sit: si verò primum fuit insufficiens, poterit adjici alterum sufficiens; nam Trid. lo. cit. sic loquitur: quod quidem si ad vitam ejus, cui confertur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex eidem conferri. Interim tamen consuetudinem in multis locis invaluisse aiunt, ut ab Ordinariis habenti beneficium sufficiens addatur insufficiens, etiam si prius obtentum sit sufficiens, non obtenta dispensatione Papali. Eadem consuetudine introduci potest, ut non tantum duo (nam spectato Jure Communi non plura coacervari posse, videtur verius) sed etiam tria, vel quatuor, si priora necdum sufficiant, petere atque petenti conferre liceat non petita dispensatione Pontificis.

¶ Sc. II. Alia Beneficia dici incompatibilia primi, alia secundi generis. Primi generis seu simpliciter incompatibilia sunt, quæ ita inter se pugnant, ut ipso Jure sic disponente unum excludat alterum, & obtento secundo vacet hoc ipso primum: qualia sunt duo beneficia curata: Beneficium curatum cum Dignitate, Personatu, Officio: duæ Dignitates: duo Personatus: duo uniformia sub eodem tecto: nimirum ferè omnia, quæ de se & ex natura sua sunt incompatibilia. c. 28. cit. cum Trid. s. 7. c. 4. de Ref. & Extrav. Execrabilis Jo. XXII. h. t. c. 9. de concess. Præb. cum c. 1. de consuet. in 6. junctâ glossâ. Secundi generis, seu secundum quid incompatibilia sunt, quæ quidem simul retine-

ri nequeunt, non tamen ipso Jure vacat primum obtentio secundò, sed datur optio habenti, utrum retinere velit; si verò utrumque retinere vellet, per sententiam judicis primo privandus foret: qualia ante Concilium Generale Lateranense sub Innoc. III. anno 1216. relatum c. 28. erant duo beneficia Simplicia, vel Canonicius personalem residentiam exigentes, vel unum curatum & alterum simplex, residentiam tamen exigens. c. 7. § 14. b. t. Id quod hodie, cum residentia in beneficiis simplicibus per universalem ferè consuetudinem sit sublata, vix amplius habet locum. Duo tamen Canonici, item duo beneficia simplicia, licet residentiam non requirant, si tamen quodlibet sufficiat ad honestam sustentationem, incompatibilia secundi generis hodie sunt adhuc. Trid. s. 24. c. 17. de Ref. Idem est de Beneficio simplici, cui adjicitur Dignitas, Personatus, beneficium Curatum, si quodlibet præbet sufficientem sustentationem. Leuren. p. 3. sect. 1. c. 2. q. 91. Colligitur ex Trid. loc. cit. ubi prohibetur quidem collatio plurium Beneficiorum de se sufficientium ad honestam sustentationem, non tamen additur amissio prioris ipso facto incurrenda per obtentionem secundi: nec id expressum legitur in Jure Antiquo. Quantos autem fructus requirat honesta sustentatio, pro foro externo relinquatur arbitrio Judicis diligenter pensantis personam beneficiati, Ecclesiam, locum, tempus, & alias circumstantias: pro foro autem interno cujuslibet conscientia; regula enim certa propter nimiam circumstantiarum varietatem dari nequit. Menoch. de Arbitr. Judic. l. 2. casu 216. à n. 12. Gonz. ad Reg. 8. Cancell. gloss. 15. n. 39. Vid. infra ad tit. 25. de Pecul. Cleric. n. 4.

11 Dico I. Pluralitas Beneficiorum incompatibilium ratione residentia & servitii incompatibilis est probabilius etiam Jure Naturali prohibita in thesi & conditionatè: incompatibilium verò ex alio capite, quando obtinentur ex non rationabili causa. Ita Leuren. p. 3. sect. 1. c. 2. q. 62. q. 66. n. 3. § 4. allegans S. Thomam, Cajet. Sylv. Armill. Host. Azor. Th. Hurtado, Th. Sanchez &c. Prior pars consequitur ex assertione 1. Tit. 4. præced. Stante igitur obligatione Juris Naturalis ad residendum personaliter, pluralitas hujusmodi beneficiorum incompatibilium ratione impossibilis residentia, aut servitii, nullatenus licita est Jure Naturali. Posterior exinde, quia, si absit rationabilis causa, cumulantur beneficia vel ex avaritia, vel ex ambitione, cum læsione Justitiæ distributivæ, & charitatis erga alios Clericos, qui carere propterea debent beneficiis, quibus alij abundant. Dixi tamen 1. in thesi, seu in genere, abstrahendo à particularibus circumstantiis, in quibus sicut residentiam personalem sæpe non requiri Jure Naturali diximus ad assert. 1. cit. ita in iisdem pluralitas beneficiorum etiam Curatorum non adversatur Juri Naturali. 2. conditionatè, nisi nempe ex justa causa Papa dispense, vel declaret Jus Naturale, quod hic & nunc non obliget. 3. etiam; nam Jure Positivo Ecclesiastico prohibitam

esse, certum est apud omnes ex c. 5. 7. 14. 22. t. Clem. 3. eod. Extrav. cit. Trid. s. 7. c. 4. § 1. c. 17. de Ref. 4. probabilius; nam saltem quod beneficia, quæ tantum sunt incompatibilia eo, quia quodlibet vel saltem primum jam sufficit ad congruam sustentationem, pluralitatem Jure Naturali non illicitam esse, docet Innoc. Rebuff. Garc. Soto Tusch. Valent. apud cit. Leuren. n. 2. sed ita, ut tamen non nimium coacterventur Beneficia, quod culpa contra Jus Naturale non carere putant. Alii que ex his

Dico II. Per nullam consuetudinem, privilegium, vel dispensationem absque justa causa induci potest, ut quis habeat plura Beneficia dictis modis incompatibilia Azor p. 2. l. 6. c. 1. q. 6. § 12. q. 7. Flamin. Parisius l. 5. de ref. Benef. q. 6. n. 115. Palao de Benef. tr. 13. d. 6. p. 1. § 6. n. 26. Pirhing. b. t. n. 127. § 142. dicentes esse communem. Concordat c. 1. de consuet. 6. § Trid. s. 24. c. 17. cit. Ratio, quia contra Jus Naturale nihil valet consuetudo, nec validè illud relaxat Pontifex absque justa causa per privilegium vel dispensationem. Id tamen operaretur dispensatio Papæ absque causa rationabili obtenta, vel consuetudo, ut Clerici plura hujusmodi beneficia obtinens immuni esset à pœnis in foro humano. Contrarium tenent conformiter illi DD. qui negant pluralitatem beneficiorum simplicium, quorum quodlibet sufficit ad congruam sustentationem, esse contra Jus Naturale, saltem interveniente justa causa: sed in casu justæ causæ nobis non adversantur. Dixi, absque justa causa; ubi enim non est legitima causa dispensandi, non esset dispensatio, sed dissipatio, vel Bernardus: ea autem urgente utique permittitur dispensatio Pontifici (non autem inferiori) c. 28. cit. ibi: circa sublimis tamen & literatæ personæ, quæ majoribus sunt beneficiis honorandæ cum ratio postulaverit, per Sedem Apostolicam poterit dispensari. Hinc

Quæres, quænam sint justæ causæ dispensandi in pluralitate beneficiorum incompatibilium? 1. ex can. tali conjugio. 1. q. 7. & communi DD. tres sequentes. 1. necessitas Ecclesiæ, quando nimirum desunt idonei Ministri pro singulis Beneficiis. 2. utilitas Ecclesiæ (non Beneficiati) ut si unus, etiam absens, credatur plus prodesse fidelibus & Ecclesiæ sapientia, auctoritate &c. quam plures alij. Ex quo capite plures quandoque Episcopatus in Germania conferuntur Principum filiis, ut Ecclesias facilius & efficacius defendere possint contra hæreticorum insolentiam. 3. Evidens meritum prærogativa, ut si quis doctrinâ, consiliis, vel alia ratione plurimum promovet emolumentum Ecclesiæ vel spirituale vel temporale; qui enim bene præsumit Presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrinâ. 1. Tim. 5. Quod etiam referri potest eminens alicujus litteratura, vel generis nobilitas. Prædictis causis annumeratur Hurtado cum aliis liberalitatem Papæ; cum ex ipsa ratione Naturali deceat Principem liberalitas. Leuren. verò p. 3. sect. 1. c. 2. q. 71.

innegabile esse putat, quod Fundator liceat velle, ut uni duo vel tria beneficia à se fundata, quorum singula sufficiunt ad congruam sustentationem, conferantur, cum fundator sua bona dare possit sub quacunque conditione à Jure non reprobata. Et tali casu non opus esset dispensatione. Sicut autem justæ causæ dispensationem vel privilegium possunt facere licitum & validum, ita quoque consuetudinem rationabilem & validam.

Oppones I. Si pluralitas Beneficiorum incompatibilium est contra Jus Naturale, est intrinsecè mala: sed in ijs, quæ sunt intrinsecè mala, ex nulla causa dispensare Pontifex potest: sic dispensare nequit unquam, ut liceat aliquam ex dictis, vel requiritur ad valorem dispensationis vel solum ad licentiam: neutrum potest dici. 3. Papa habet plenariam dispositionem de Beneficiis Ecclesiasticis. c. 2. h. t. in 6. ergo pro libitu & absque omni causa potest eisdem plura beneficia conferre. 4. Passim acquiritur & retinentur plura Beneficia, imò & conferuntur ab Ordinariis nulla habita ratione, an prius beneficium jam sufficiat ad sustentationem, necne: ergo consuetudo facit licitam pluralitatem beneficiorum, ad congruam sufficientiam. 5. Diximus superius, quod consuetudine introductum sit, ut priori beneficio sufficienti addatur insufficientis ab Episcopo: ergo consuetudo aliquid potest in hac re.

Ad 1. diff. Ma. si est contra Jus Naturale absolutum & obligans pro omnibus circumstantiis & conditionibus, in particulari casu emergentibus, tunc est intrinsecè mala. C. Ma. si solum est contra Jus Naturale conditionatum, & in thesi tantum obligans. N. Ma. Pluralitas Beneficiorum non est absolute & in omni hypothese contra Jus Naturale, uti est mentiri, fornicari &c. licet habeat aliquam turpitudinem, nullam eam evacuet justa causa: qua supposita Pontifex, cui ex justa causa Jus Naturale relaxare licet, dispensat, sicut relaxat juramenta, & dispensat in votis, licet ea inducant obligationem Juris Naturalis. Vel dic, quod Jus Naturale nunquam prohibeat pluralitatem beneficiorum pro ijs circumstantiis, in quibus Papa indulget plura beneficia incompatibilia. Ad 2. N. Min. & dico, quod in nostris principis requiritur ad valorem, sicut nulliter relaxat Pontifex juramentum vel votum absque justa causa: cum Deus non dederit potestatem dispensandi, & indulgendi plura Beneficia absque justa causa, turpitudinem contra Jus Naturale evacuante. Interim tamen juxta aliquos valida est collatio plurium Beneficiorum à Pontifice facta, licet dispensatio non fuerit valida: quia Jus Naturale prohibet duntaxat, & non irritat pluralitatem Beneficiorum, & hinc Sanch. l. 2. consil. c. 2. dub. 6. n. 16. putat, plura Beneficia per dispensationem absque justa causa factam obtenta retineri licet posse (licet peccaverit petens dispensationem) si illa Beneficia vel per se vel per substitutos bene administrat, & caveat damna Ecclesiæ. Rationem dat, quia accepit ab eo, qui posuit ab-

solute, & voluit conferre. Communis autem aliorum obligat in conscientia ad dimittendum alterum Beneficium per dispensationem invalidam acquisitum. Leuren. q. 82. Ad 3. habet quidem plenariam dispositionem in ijs, quæ dependent à Jure Humano, non verò in ijs, quæ dependent à Jure Divino, nisi eatenus, quatenus à nullo hominum de factis suis judicari possit. Si relaxaret Jus Divinum absque causa justa, dissipator foret, non dispensator: ad dissipandum autem utique non accepit potestatem à Christo. Ad 4. Viderint illi, qui absque justa causa acquirunt & retinent plura Beneficia, de se sufficientia ad sustentationem, quomodo reddant rationem DEO: Collatores quandoque excusari possunt: quia relinquunt cujuslibet conscientiam: eò quod certa regula dari nequeat, quantum cuilibet Beneficiario sufficiat ad honestè vivendum juxta statum suum. Garc. p. 11. c. 5. n. 330. Ad 5. transmissimus illud, quia probabile est, Beneficium unum sufficiens cum altero insufficienti non esse incompatible Jure Divino & Naturali.

Dico 3. Obtenuto plenè quocunque Beneficio secundo incompatibili primi generis hodie regulariter statim ipso Jure vacat primum quoad titulum, & si quis primum retinere vellet cum secundo, ipso Jure vacaret etiam secundum quoad titulum, ipse verò sit inhabilis ad omnia Beneficia, & Ordines recipiendos. Communis ex Conc. Trid. s. 7. c. 4. de Ref. Extrav. Execrabilis Jo. XXII. h. t. Trid. sic loquitur: quicumque de cetero plura Curata, aut alia incompatibilia Beneficia Ecclesiastica quocunque modo & titulo contra SS. Canones, præsertim contra hujus constitutionis (nimirum c. 28. h. t.) dispositionem recipere ac retinere præsumpserit, Beneficiis ipsis ipso Jure privatus existat. Extravagans verò sic: qui deinceps receperint Dignitatem, vel Personatum, seu Officium, aut aliud Beneficium, animarum curam habens annexum, si antea simile Beneficium obtinebant, illud (quo ipso Jure, postquam secundi possessionem habuerint, vel per eos, omni dolo & fraude cessantibus, steterit, privati noscuntur) absque mora & dispendio in Ordinarium manibus dimittere debeant pari modo: alioquin ex tunc ipso Jure secundo privati, & nedum ad sacros suscipiendos Ordines, quin etiam ad habendum quodcunque Beneficium Ecclesiasticum inhabiles reputentur.

Explicemus assertionem ulterius: nam dixi 1. plenè obtento, h. e. pacifica & frugifera cum possessione, ita ut non tantum titulum, sed etiam possessionem aliquis consecutus sit nemine contradicente Judicialiter vel extrajudicialiter, atque fructus percipiat ex secundo beneficio. 2. quocunque incompatibili primi generis, qualia sunt duo Beneficia Curata: duæ Dignitates: Personatus: Officia: duo Beneficia uniformia sub eodem tecto: & probabilius etiam duo simplicia (vel Canonicatus) si ambo requirant adhuc hodie residentiam personalem & impossibilem, quia Trid. loquitur generaliter, aut alia incompatibilia. Non tamen ad incompatibilia secundi generis, uti sunt illa, quæ

quæ sunt impossibilia ex eo, quia quodlibet sufficit ad honestam sustentationem, assertio extenditur; quia id nullo ex Jure probari potest sufficiens. 3. *hodie*; nam de Jure Antiquo de solis Beneficiis Curatis statuebatur, ut obtento secundo vacaret ipso Jure primum, & si quis vellet retinere utrumque, etiam per sententiam privaretur secundo. c. 28. cu. Imò de Jure adhuc Antiquiore dabatur optio ex Beneficiis incompatibilibus dimittendi vel retinendi, quod præo. tabat Beneficiarius. c. 7. § 14. eod. 4. *regulariter*; non enim ipso Jure vacat primum, si quis in eo sit cit expensas ex suis bonis patrimonialibus, nec tenetur illud dimittere, antequam expensæ prius ipsi fuerint resusc. arg. can. 2. caus. 12. q. 3. multò minùs, si quis obtinuit dispensationem à Papa, ut possit retinere utrumque: idque procedit, etsi subvel obreptitiè obtinisset dispensationem; quia tali casu secundum nulliter, & sic re ipsa non fuisset obtentum: quamvis in poenam privari talis etiam primò Beneficiò posset per sententiam. §. *statim quoad titulum*, ita ut, quamprimum alicui constiterit, se pacificam & frugiferam possessionem posterioris Beneficii consecutum esse, teneatur prius in manu Ordinarii dimittere cum fructibus: licet possessionem non statim amittat, & quamvis Ordinarius debeat intra 6. Menses Beneficium ipso Jure vacans per adeptionem secundi conferre alteri quoad titulum, non tamen valeat quoad possessionem, nisi citato prius possessore anteriore, & causâ cognitâ, quod ipsi nullum amplius jus competat possidendi. c. 28. h. t. in 6. Dixi 6. *si quis retinere vellet* &c. ipso Jure vacaret & secundum quoad titulum; non verò quoad possessionem ante sententiam Judicis; quia amissio secundi est poena retentionis indebitæ primi: poena autem privativa, licet ipso Jure lata, non incurritur ordinariè ante omnem sententiam, saltem declaratoriam.

- 16 Oppones 1. In Conc. Trid. s. 24. c. 17. de Ref. statuitur, ut, qui plures Ecclesias Parochiales, aut unam Cathedralē & alteram Parochialem obtinet, unam tantum retinere, & alteram intra 6. menses dimittere teneatur: ergo etiam de Jure Novo in potestate Beneficiarii est retinere vel dimittere, quod voluerit ex pluribus Beneficiis incompatibilibus primi generis, & obtento altero non eo ipso vacat primum. 2. In Extrav. cit. §. *statuimus* conceditur mensis ad dimittendum primum Beneficium: ergo non statim vacat, nec obligatio dimittendi statim urget. 3. In Extrav. & Trid. s. 7. c. 4. cit. quibus diximus immutatum esse Jus Antiquum, sermo est tantum de Beneficiis Curatis: Dignitatibus &c. ergo extendi non debent ad Beneficia simplicia, propter impossibilem residentiam incompatibilia; cum correctio Juris sit strictæ interpretationis, uti & dispositio odiosa. §. ad 1. Conc. Trid. loc. cit. addit in presenti, h. e. qui tales Ecclesias obtinebant tempore ipsius Concilii Trid. In sess. 7. c. 4. cit. autem loquitur illimitatè: ergo, qui post Tridentini tempora obtinent dictas Ecclesias, etiam privantur primâ juxta prio-

rem ordinationem. d. c. 4. illimitatam. Ad 4. In d. §. *statuimus* conceditur quidem mensis ad eligendum unum ex pluribus Beneficiis, sed solum illis, qui tunc per dispensationem obtinebant plura beneficia: at verò in posteriori §. *verò deinceps* respectu eorum, qui futuris temporibus obtinerent plura, non amplius conceditur mensis pro dimissione primi post adeptum secundum, sed præcipitur, ut absque mora dispendio dimittant. Nec obstat, quod apponuntur verba, *parimodo*, quia hæc referenda sunt ad ea, in quibus præcipitur, ut dimissio fiat in manibus Ordinarii pari modo, h. e. absque fraude, verbò & factò, & cum effectu, nec expectatâ sententiâ. Ad 3. Verba Trid. sonant generaliter, & declarationes Cardinali apud Garc. p. II. c. 5. n. 84. ea intellexerunt generaliter, ita ut etiam comprehendant Beneficia simplicia propter necessariam residentiam incompatibilia.

Quæres, an etiam obtento Episcopatu vel Cardinalatu vacent eo ipso reliqua Beneficia & Canonicatus? §. 1. si Episcopatus sit plenè obtentus, scilicet non tantum Confirmatio & Consecratio, sed etiam possessio pacifica & fructifera atque administratio, vacant omnino, nisi Papa dispenset. Et hinc, si Episcopatus est Titularis tantum, vel in partibus Infidelium, ex quo non percipiuntur fructus, priora beneficia non vacant. §. 2. obtento Cardinalatu non amittitur Episcopatus prius habitus, vel Canonicatus, imò Cardinali sine dispensatione Papali de novo conferri Beneficium, non exigens residentiam personalem, potest; quia in Jure de Cardinalibus nihil est expressum quoad amissionem prioris Beneficii: nomine autem generali Dignitatum non venit in odiosis Cardinalitia & tam eminens Dignitas.

§. III.

An & quando Beneficia possint uniri, vel dismembrari, vel dividi, aut etiam supprimi?

Sciendum 1. *Unionem Beneficiorum* (vel Ecclesiarum; per has enim hoc loco plerumque intelliguntur Episcopatus, per Beneficia autem Dignitates inferiores, & Beneficia quæcumque) sic definiri: est duorum vel plurium Beneficiorum ab Episcopo vel alio legitimo superiore facta annexio. Rebuff. & alii passim. Est duplex: *Perpetua*, quando duo Beneficia uniantur & annectuntur in perpetuum, ut ordinariè contingit: & *Temporalis*, quando ad tempus solum, v. g. ad dies vitæ Beneficiarii hæc enim præcipuè in bonum Beneficiarii, illa verò in bonum Ecclesiæ fit. Imò unio temporalis potius est dispensatio quàm propriè dicta unio, & in dubio præsumitur esse facta Unioni perpetuæ, non temporalis.

Sc. 2. *Unionem Beneficiorum, & Ecclesiarum*, tribus modis contingere posse. 1. Si ex duobus Beneficiis sit unum, ex duabus Parochiis una, ex duobus Episcopatibus unus in persona Rectoris, sed ita, ut neutrum Beneficium, vel Ecclesia, amittat sua privilegia & prerogativa.

ius, sed confingat unum Corpus moraliter, & aliquo modo licet non perfectè participans utriusque præcedentis Beneficii vel Ecclesiæ: nisi hæc iura essent contraria inter se. Si tamen essent contraria, & nec corpus novum remitteret magis assimilabilia, & minus assimilabilia, quæ forent impossibilia, amitteret. Hæc unio vocatur *conjunctiva* vel *simul conjunctiva*, quia unum Beneficium non unitur alteri, sed duo ununtur simul. Contingit hæc unio, si duo Beneficia, vel Ecclesiæ, ununtur inter se æque principaliter, h. e. ut neutrum subiacatur alteri vel adhareat, & ut habeant unum eundem Rectorem, unum tamen Corpus in se, & singulis distinctum, non fiat. Quodlibet enim retinet propriam naturam, qualitates, titulum, & quilibet collator suum jus conferendi, vel quilibet Patronus, si fuerint patroni, suum jus præstandi, ita ut utriusque Collatoris, vel Patroni, ex illius tantum Beneficio illud debet alere. Ratio; quia in tali casu beneficia unita non communicantur inter se, sed tantum in persona Rectoris, quem habent unicum. 2. & frequentissimè fit unio, si unum Beneficium, vel Ecclesiæ, alteri annectitur accessorie tanquam principali, eidemque subiacitur quasi superiori, v. g. parochia Canonici, Abbatia, Prælatu &c. quo casu non omnino coalescunt in unum corpus, sed unum fit superius, & principale, alterum inferius & accessorium. Unde hoc modo uniri nequit Beneficium dignius minùs digno, v. g. Parochiale Capellanie, seclusa plenitudine potestatis Pontificiæ; cum per se videatur inconueniens magis dignum subijcere minùs digno. Præcipuus huius unionis effectus est, quod Beneficium accessorie unitum quasi extinguatur & supprimatur, omnèsque assumat qualitates Beneficii principalis, cui annectitur: sic Ecclesiæ vel Beneficium Sæculare, si unitur Regulari, fit Regulari: in eo, qui acquirit parochiam suo Canoniciatui accessorie unitam, non est necessarius 25. ætatis annus, modò hanc ætatem habeat is, per quem administrat parochiam: jus patronatùs & jus conferendi amittuntur: per senunquam vacat tale Beneficium accessorie unitum, licet Rector principalis moriatur, & in eo deserviri debeat per Vicarium &c. quia quoad titulum est extinctum, & factum velut prædium illius Ecclesiæ, cui unitum est. Vocari taliter unitæ Ecclesiæ solent *filiales*, illa autem, cui ubiuntur, Mater: ipsa verò unio dicitur *subiectiva*, vel *accessoria*, vel etiam *extinctiva*, scilicet tituli Beneficii accessorie uniti, quia facit, ut Beneficium unitum non sit Beneficium, nec nominetur amplius Beneficium, sed accrescat & induat naturam alterius. Atque hæc unio propriissimè est unio Beneficialis. Leuren. p. 3. q. 879. cum Lotter. l. 1. q. 28. n. 96. seq. Censetur autem unio accessorie facta esse, si in Rescripto Unionis reperiantur similia verba, *Beneficium hoc unimus alteri, Ecclesiam hanc unimus alteri* &c.

item si unum ex unitis sit minùs dignum: ubi verò attentis omnibus remanet dubium, an unio sit accessoria, vel æquè principalis, præsumenda est accessoria. Gonz. in Reg. Cancell. 3. gloss. 5. §. 7. n. 134. Pariter in dubio, an facta sit aliqua unio nec ne, præsumendum est, non esse factam; partim quia unio consistit in facto: facta autem probari, non præsumi debent; partim quia incorporatio seu unio est contra Jus Commune, consequenter odiosa; cum per SS. Canones qualibet Ecclesiæ debeat habere suum proprium Rectorem. 3. fit unio quoad temporalia, quando decimæ & redditus incorporantur seu assignantur Monasterio vel Collegio: & hæc unio neque suppressionem Beneficii, neque subjectionem quoad unum Rectorem operatur; quoniam Clericus ibidem præsentatus curam exercet nomine proprio.

Sc. 3. Triplici pariter modo Beneficia incorporari possunt Collegiis, Monasteriis, & Capitulis Ecclesiarum Cathedralium vel Collegiatarum. 1. Quoad temporalia tantum: quo casu præter jus percipiendi redditus (relicta congrua portione illi, qui Beneficium administrat in Spiritualibus) nihil juris in populum vel Beneficiatum obtinent dicta Collegia &c. 2. quoad temporalia & spiritualia simul, ita tamen, ut populus maneat subiectus Episcopo Diocesis, Prælatus verò Monasterii &c. administrare populo Spiritualia possit per Vicarium in Beneficio vel Ecclesiæ incorporata, ipsæque sit Beneficiatus vel Parochus Principalis, atque obligatus conservare facta testata, reparare paramenta altaris &c. & tunc Beneficium vel Ecclesiæ dicitur *pleno jure incorporata*. 3. non tantum quoad temporalia & spiritualia simul, sed etiam ita, ut populus quoque in spiritualibus sit exemptus à jurisdictione Episcopi, ac subiectus Prælato Monasterii, Capitulo Ecclesiæ Cathedralis &c. & tunc talis Ecclesiæ dicitur esse *plenissimo jure incorporata*, & *exempta*, Prælatus verò &c. habere *jurisdictionem quasi-Episcopalem* in illo districtu tanquam in parvula Diocesi. Docebimus deinceps 1. quis. 2. quando. 3. quomodo. 4. quæ Beneficia & Ecclesias unire possit. 5. quid juris conferat unio. 6. à quo & quando semel facta dissolvi valeat? Prius verò

Sc. 4. *Dismembrationem* Beneficii vicinam quidem esse Unioni, ab ea tamen differre re ipsa; est enim aliqua diminutio Beneficii, dum nimirum salva illius unitate pars reddituum, quibus abundat, ab eo aufertur, & applicatur alteri remanente interim Beneficio penes suum Rectorem ordinarium, ita ut titulus Beneficii non extinguatur. *Divisio* autem seu *sectio* Beneficii, quæ opponitur Unioni, est, quando ex uno Beneficio fiunt duo vel plura, v. g. ex una parochia duæ, ita ut divisus fructibus duo imposterum Parochi, vel Beneficiati instituantur. De utraque quæritur, quis, quando, & quomodo eam possit facere.

Sc. 5. *Suppressionem* Beneficii esse totalem extinctionem Beneficii. De qua rursus videndum, à quo & quando fieri possit.

Dico 1. Unire perpetuò Beneficia & Ecclesias

lias

fias sibi subiectas regulariter potest Episcopus, & Capitulum Sede vacante; at non mensæ suæ vel Capituli, aut in præiudicium tertii. Communis ex c. 8. de Excess. Prælat. Dixi 1. Episcopus; nam inferioribus Prælati, nisi obtineant in aliquo territorio iurisdictionem quasi-Episcopalem, non est concessum. per c. cit. Neque Vicario Generali absque speciali mandato. arg. c. fin. de Offic. Vicar. in 6. Hæc tamen potestas competit superioribus Episcopo Prælati pro suis diocesis; item spectato Jure Communi etiam Legatis à latere pro illa provincia, ad quam missi sunt. arg. c. 1. §. fin. de Off. leg. in 6. In Germania tamen puto Legatis reclamare Concordata. De Papa nemo dubitat, utpote cui plenaria in Beneficiis potestas competit. c. 2. h. t. in 6. §. Clem. 1. §. fin. ut lite pend. qui proin omnia Beneficia & Ecclesias, imò Episcopatus, unire potest. 2. Capitulum Cathedrale Sede vacante. per c. un. de Majorit. in 6. quia succedit in iurisdictione Episcopi; modo non uniat in præiudicium juris Episcopalis. 3. perpetuo; unire enim temporaliter & ad vitam Beneficiati prohibetur Episcopus in Trid. sess. 7. c. 4. de Ref. cum talis unio magis sit dispensatio seu relaxatio juris Communis, quam unio. 4. sibi subiectas: quare exemptas unire nequit; quamvis liceat sibi subiectas unire exemptis. 5. regulariter; exceptis scilicet ijs, quæ referemus assertionem quarta. 6. at non mensæ suæ, vel Capituli. text. & gl. in Clem. 2. de Reb. Eccl. alien. Si enim uniret mensæ suæ, auctoritatem præstaret in facto proprio, & quasi in propria causa jus diceret: si mensæ Capituli, reclamaret eadem ratio; quia sine consensu Capituli non procedit unio, & sic Capitulum consensum daret in suam utilitatem. 7. aut in præiudicium tertii: quod fieret, si uniret Beneficium devolutum ad Papam, vel ad quod aliquis jam est provisor per gratiam expectativam à Sede Apostolica, vel quod est collationi Papali perpetuo reservatum: item si uniret Beneficium patronatum sine consensu Patroni, vel collativum sine consensu collatoris; nam per unionem Beneficium, adeoque & jus præsentandi & conferendi extinguatur, ut mox dicemus.

24. Dico 2. Unio Beneficiorum vel Ecclesiarum invalidè fit ab Episcopo, quando non adest iusta causa, & non præcedit cognitio de veritate causæ. Trid. sess. 7. c. 6. de Ref. Concordat c. 33. h. t. §. Clem. cit. Papa quidem absque legitima causa, & ejus cognitione, potest, at non solet uniones facere: unde si causa falsa Pontifici sit allegata, unio est nulla tanquam obreptitiè obtenta; & si defuit prævia causæ cognitio, revocatur, licet à Papa sit facta, juxta Reg. Cancell. 21. num. 22. de Union. Sed quænam sunt iustæ causæ faciendi unionem? 2. in c. 33. cit. exprimuntur hæc duæ, evidens necessitas, vel utilitas: necessitas adesse censetur, si Præbendæ sint ita tenues, ut ad congruam duorum Rectorum sustentationem non sufficiant, vel non reperiantur Clerici, qui tam tenuia Beneficia recipere velint: si Ecclesia sit valde devastata per hostes, aut deserta à populo pro-

pter bellum vel pestem. Utilitas ad unionem persuadendam sufficiens videtur, si in Ecclesia, præsertim Cathedrali, alias non haberentur tam idonei Ministri: si cultus Divinus notabiliter & manifestè augeatur &c.

Dico 3. Ut unio ritè & validè fiat ab Episcopo, præter iustam causam requiritur consensus eorum, quorum interest, nempe 1. consensus Capituli in unum congregati, & præter tractatu causam discutientis. 2. Patroni, si Beneficium sit Patronatum; & Collatoris, si Collativum; atque aliorum, quorum interest, uti Parochianorum, si Beneficium univocum sit Parochiale, Rectoris Beneficii, vel, si vacat, defensoris, qui saltem sunt audiendi. Clem. 2. cit. Trid. sess. 7. c. 6. cit. f. 24. c. 15. de Ref. Ratio prioris partis est; quia unio est quasi quædam alienatio iurium & rerum Ecclesiasticarum, ad quam opus est consensu Capituli: posterioris, quia per unionem amittitur præsentandi, & jus conferendi. Ubi tamen adest evidens unionis necessitas, prædicti autem consentire nollent absque iusta causa, nihilominus unire posset Episcopus, vel potius illi ad consentiendum compelli forent à Papa. Si vero se opponeret is, qui ad hoc fidei Beneficium vel regit Ecclesiam, audendus quidem esset, & examinanda, quam in contrarium assert, causa. Az. p. 2. l. 6. c. 28. q. 1. Si tamen causa se opponendi non sufficiens videretur, non foret curanda contradictio cum ipsi non præiudicaretur per unionem, utpote non habituram effectum, donec Beneficiò vel Ecclesiâ decesserit.

Dico 4. Quamvis per se uniri ab Episcopo possint omnia Beneficia ac Ecclesiæ ipsi subiectæ, à Trid. tamen prohibentur unire 1. Beneficium unius Dioceseos Beneficio, Monasterio, Collegio &c. alterius Dioceseos: & propter paritatem rationis, nempe ad evitandam incommoda, Beneficium unius Regni Beneficio alterius Regni sine alterius Regis consensu, ut notant DD. 2. Beneficia Curata & Ecclesias Parochiales Monasteriis, Abbatibus, Dignitatibus, Præbendis Ecclesiæ Cathedralis vel Collegiatae, aut aliis Beneficiis simplicibus Hospitalibus, Militiisve: item Beneficia Regalia Ecclesiis Parochialibus. 3. Beneficia libera collationis seu collativa subiectis patronatui etiam laicorum, ita ut his subiectantur. Sess. 14. c. 9. sess. 24. c. 13. §. sess. 25. c. 9. de Reform.

Dico 5. Prælati, Capitulares &c. quorum Monasterio aut Collegio Beneficia incorporantur, diversum consequuntur jus pro diversitate unionis. Si ipsis Beneficium, vel Ecclesia Parochialis, incorporetur solum quædam temporalia, acquirunt jus exigendi rationem administrationis rerum temporalium, & quandoque etiam jus Patronatus, sed ita, ut is, quem præsentant, examinari ac institui debeat ab Episcopo. c. 31. h. t. Si incorporetur pleno jure, fiunt ipsi Beneficiati & Parochi principales, atque obtinent jus præsentandi Vicarium vel perpetuum, vel temporalem, ab Episcopo præ-

riter examinandum & instituendum, qui infu-
per, et si Religiosus Exempti Ordinis existat,
quoad curam animarum Sacramentorumque
administrationem jurisdictioni Episcopali ac-
cessit subiectus sit. Trid. s. 25. c. 11. de Re-
gular. Dixi. Vicarium vel perpetuum vel tem-
poralem; quavis enim per se presentare de-
beant perpetuum, potest tamen Episcopus ad-
mittere temporalem, si ipsi ita expedire videat-
ur. Trid. sess. 7. c. 7. de Ref. imò tenetur ad-
mittere 1. si a tempore immemoriali in tali Ec-
clesia unita semper fuit Vicarius temporalis.
2. Si unio est facta cum tali pacto, ut semper
exponatur Vicarius temporalis. 3. Si Bene-
ficiam est unicum Monasterio Monachorum
vel Mendicantium; sic enim S. Pius V. limi-
tavit Trident. in Constit. sua, quæ incipit Ad
expendendum, motu proprio edita an. 1567. 4.
Si aliqua Vicaria perpetua per se & particula-
riter fuit unita. Barb. de Off. Episc. alleg. 72. n.
190. Quidam denique plenissimo jure incorpo-
ratur, acquirunt potestatem non tantum
presentandi Vicarios, perpetuos vel tempo-
rales, sed etiam eosdem examinandi, appro-
bendi, instituendi, visitandi excluso Episco-
po, per c. 21. de Privileg. & Trid. s. 25. c. 11. cit.
Dico 6. Unionem semel legitime factam ex
eodem causis necessitatis vel utilitatis Ecce-
lesie, & cum consensu eorum, quorum interest
unionem dissolvere, tollere potest, qui eam fe-
cit, arg. c. 1. de R. J.
Dico 7. Dismembrare Beneficium potest
Episcopus quidem, sed non nisi ex iusta causa,
qualis est necessitas vel utilitas Ecclesie, & re-
quiritur consensus Capituli, eorumque, quorum
interest. Adeoque ad Dismembrationem Be-
neficiorum requiritur eadem causa & solenni-
tas, quæ ad Unionem. Barbos. p. 3. de Off. E-
pisc. alleg. 67. n. 16. 17. Card. de Luc. de Pa-
tron. disc. 34. de Benef. disc. 45. de Jure Patron.
disc. 66. Sumitur ex c. 10. h. t. c. un. s. fin. ut Be-
nefic. Eccl. sine diminut. c. 3. de Eccl. adif. Ratio;
quia talis dismembratio est vera alienatio re-
rum Ecclesiasticarum.
Dico 8. Divisio Beneficii pariter non est per-
missa Episcopo, nisi ad iustam causam, & consen-
sus, vel vocatio eorum, quos consentire vel
vocari debere diximus ad Unionem, & nisi Be-
neficium præbeat tot redditus, ut sufficiant ad
duos Beneficiarios sustentandos. Constat ex
c. 8. § 26. h. t. c. 3. cit. & Trid. s. 21. c. 4. de Ref.
pro iusta causa habet Tridentinum loc. cit. in
ordine ad divisionem Beneficii Parochialis co-
llam, & distantiam Parochianorum tantam,
ut officij Divinis in Ecclesia Parochiali com-
modè non possint interesse; sic enim statuit:
Episcopi, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati,
in Ecclesijs Parochialibus, in quibus populus ita nu-
merosus sit, ut unus Rector non possit sufficere Ecce-
lesijs Sacramentis ministrandis, & cultui Divino
peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos per-
tinet, sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adungere,
quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda & cultum
Divinum celebrandum: in his vero, in quibus ob lo-
corum distantiam sive difficultatem parochiani sine
magno incommodo ad percipiendum Sacramenta &
Lib. III. R. P. Pichler.

Divina Officia audienda accedere non possunt, no-
vas Parochias, etiam in viris Rectoribus, constituere
possint. Illis autem Sacerdotibus, qui de novo
erunt Ecclesijs noviter erectis preficiendi, competens
assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad
Ecclesiam Matricem quomodocumque pertinentibus:
& si necesse fuerit, compellere possit populum ea
subministrare, quæ sufficiant ad vitam dictorum Sa-
cerdotum sustentandam. Allegat hunc in finem
c. 3. cit. ubi sic habetur: Ad audientiam nostram
noveris pervenisse: quod villa, quæ dicitur H. tan-
tum perhibetur ab Ecclesia Parochiali distare, ut
tempore hyemali, cum pluvie inundant, non possint
Parochiani sine magna difficultate ipsam adire: un-
de non valent congruo tempore Ecclesiasticis intere-
se officiis. Quia igitur dicta Ecclesia ita dicitur re-
ditibus abundare, quod præter illius villæ proven-
tus Minister illius convenienter valet sustentationem
habere, mandamus, quatenus res ita se habet; Ecce-
lesiam ibi edifices, & in ea Sacerdotem, sublato ap-
pellationis obstaculo, instituas, ad sustentationem
suam ejusdem villæ obventiones Ecclesiasticas per-
cepturum. En! si aliqua necessitas urgeat, &
duobus Beneficio sufficiens sustentatio assigna-
ri queat, non modò potest, sed & debet, etiam
invito Rectore Beneficii, hujus divisio ab Epi-
scopo institui.

Dico 9. Etiam suppressio Beneficii, saltem
quod non est Dignitas, fieri potest ab Episco-
po, sed non aliter, nisi ad iustam causam (quæ
ferè est sola tenuitas & insufficientia reddituum)
atque solennitates à jure requisitæ. Sumitur
ex c. 12. de Constit. & Trid. s. 24. c. 15. de Ref.
Garc. p. 12. c. 1. n. 2. Fagn. cum gl. in c. 8. de
Constit. n. 6. 7. cum verò Trid. dicat: liceat
Episcopis, inferunt DD. id non licere Vicario
Generali, neque Capitulo Sede vacante, vel
Prælati inferioribus etiam quasi Episcopalem
jurisdictionem habentibus.

§. IV.

Quibus conferendum sit Beneficium.

Sciendum, Beneficia non nisi Dignis confe-
renda esse, & Curata Dignioribus, ut patet
ex tit. 6. de Elect. § tit. 14. de et. § qual. §
Ord. Preficiendorum, & alijs seqq. in lib. 1. ubi
examinavimus, quæ ætas, quis ordo, quæ qua-
litates aliæ, maxime quæ probitas & scientia,
quibus aliquis efficiatur Dignus, ad singula Be-
neficia requirantur; quod nempe promovendus
debeat esse legitime natus vel saltem legiti-
matus: baptizatus: actualiter Clericus:
certæ ætatis: cœlebs: competenti morum
honestate, & scientiâ præditus: nullâ censurâ,
vel irregularitate irretritus &c. Hic disqui-
rendum adhuc superest, quænam intentio sit
necessaria in promovendo ad Beneficium & an
Regulares sint hodie capaces obtinendi Bene-
ficiam Parochiale Sæculare.

Dico I. Qui recipit beneficium Parochiale,
tenetur habere voluntatem seriam, saltem con-
ditionatam, suscipiendi Presbyteratum intra
annum; & qui talem voluntatem non habet,
vel dubitat, num intra annum velit suscipere
Presbyteratum, fructus non facit suos, &
per-

K k k

per-

perceptos tenetur restituere ante omnem sententiam; nisi mutata voluntate, vel depositio dubio, intra annum initietur Ordine Presbyterali, aut saltem proponat initiari cessante impedimento, quo hic & nunc laborat. c. 14. § c. 35. de Elect. in 6. Dixi 1. Beneficium Parochiale; de cæteris loquetur assertio sequens. 2. Tenetur, nempe sub mortali, ut habet communis; quia suscipiens officium, cui annexa est gravis obligatio, debet se sub gravi habilem reddere. 3. Voluntatem seriam, licet illa forte non sit duratura: quare si voluntatem ac intentionem clericandi, & Beneficio deservendi, postea mutet, non tenetur restituere fructus, ante mutatum animum perceptos, imò probabiliter nec illos, quos absque fraude percepit post mutatum animum intra illum annum. Wiestner ad tit. de Vir. & honest. Cler. n. 26. cum aliis. 4. Saltem conditionatam, nisi minus postea ex iusta causa (qualis v. g. esset, si frater unicus decederet sine liberis, si offerret se matrimonium opulentum, vel necessarium illud esset ad conservandam familiam, ad sopiendas lites &c. Pirh. eodem tit. n. 106.) minus convenire ipsi videatur status Clericalis; nec enim præsumendum est de mente Ecclesie, quod intendat obligare etiam sub privatione fructuum, ad statum Ecclesiasticum insuper habitam tam iustam causam cum non suscipiendi. 5. Vel dubitat; quia in c. 35. cit. simpliciter requiritur voluntas & intentio suscipiendi sacerdotium; is autem, qui dubitat, talem intentionem habere dici nequit. Communior contra Garc. Barb. & Nav. 6. Fructus non facit suos, & perceptos &c. adeoque perceptis ipso jure & ante omnem sententiam privatus existit; quia tam fructus, quam ipsum Beneficium Parochiale fuerunt concessa sub conditione, si velit suscipere Presbyteratum: si igitur hanc conditionem non impleverit, titulus beneficii hoc ipso evanescit, & amissus est, fructusque, tanquam res aliena, restituendi; cum nec beneficii nec fructuum dominium unquam sit absolute obtentum: ubi enim deficit conditio, deficit & conditionatum. 7. Nisi mutata voluntate &c. si enim prius quidem voluntatem suscipiendi Sacerdotium non habuit, postea vero mutavit mentem, vel saltem proposuit suscipere remoto impedimento, propter quod intra annum actu suscipere nequeat, ad restitutionem fructuum & dimissionem beneficii non obligari videtur, ut tenet communis ex c. 35. cit.

34. Dico II. Qui recipit Dignitatem vel Beneficium simplex, cui annexus est Ordo sacer, tenetur quidem habere voluntatem, saltem conditionatam, Clericandi & Ordinem sacrum suscipiendi intra tempus à Jure requisitum, h. e. intra annum; sed fructus ex eo perceptos restituere, aut beneficium dimittere ante sententiam non obligatur, si recepit sine tali voluntate. Ita Gutiérrez l. 2. qq. Canon. c. 5. n. 24. Azor, Sanch. & alii contra Garc. & quosdam alios, qui volunt talem obligari ad restitutionem fructuum. Prior pars de obligatione habenditalem animum constat ex c. 1. de

etat. Unde Trid. s. 23. c. 4. de Ref. prohibetur dinari & primam etiam tonsuram initiari illos, quibus probabilis conjectura non est, eos, ut fideles Deo cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse. Nec apparet, quomodo à peccato veniali excusari possint ordinari se facientes absque dicta intentione perseverandi in Clericatu: licet excuset Laym. l. 5. tr. 9. c. 7. n. 2. si habeant rationabilem causam suscipiendi Clericatum. Posterior pars de obligatione restituendi inferretur ex eo, quia nullum Jus eam imponit; nam c. 14. § c. 35. superius cit. loquuntur de Beneficiis & Ecclesiis Parochialibus; in odiosis vero non est facienda extensio à calu expresse ad non expresse propter paritatem imò & identitatem rationis. Ad tamen verum est, quod taliter promotos, si intra annum non suscipiunt ordinem requisitum monitus, dignitate vel beneficio privandus sit per sententiam. per. 1. cit. & Trid. s. 24. c. 12. de Ref. Quodsi Beneficio non esset annexus ordo sacer, non peccaret mortaliter, qui illud reciperet cum animo non persistendi in Clericatu, sed post perceptos aliquandiu fructus ducendi uxorem, ut docet Sanch. & Laym. contra Sot. & Navar. imò nec venialiter secundum Garc. & Palu. tr. 13. d. 4. pu. 7. n. 16. cum nullum possit ostendi præceptum Juris Positivi, vel etiam Naturalis, obligans talem beneficiatum ad persistendum in statu Clericali, nedum in beneficio quin ipsa Jura beneficiatis Minoris libere ad nuptias transire haud obsecrare permittunt. c. 1. § 3. de Cler. conjug. licet pertransitum amittant beneficia.

Dico III. Non tantum Monachi, sed etiam Canonici Regulares & alii Religiosi, hoc probabilius sunt incapaces obtinendi beneficium Saculare, etiam Parochiale, suis Monasteriis non plenè incorporatum, spectato puncto Juris. Ita Vincent. Petra to. 2. Commentar. ad constit. Apost. 1. sect. 1. à n. 11. n. 26. § 31. allegans plurimos, & testans de communi. Dissentient cum Tambur. de Jure Abb. to. 3. l. 4. q. 8. n. 5. doctissimi tres Salisburgenses, P. Engel, P. König, & P. Schmier de Person. vel. § Jur. Eccles. p. 2. c. 3. n. 34. atque ex parte Zypaus, Gonz. Wiestner; nam hi posteriores pro incapacibus agnoscunt solos Monachos, & alios Religiosos, non vero Canonicos Regulares, illi autem tam Monachis quam Canonicis capacitem de Jure adstruunt. Prob. 1. ex c. 9. de Regular. ubi, qui ad Religionem migraverunt, & post assumptum habitum Professorum ad Ecclesias seculares redire cupiunt, prohibentur assumi. 2. ex Cone. Trid. s. 14. c. 11. de Ref. ut explicato per declarationem S. Congreg. approbatam à Gregorio XIII. & editam 8. Julii 1581. quæ sic habet: Sanctissimus D. N. Gregorius XIII. noluit licere istis Regularibus (Canonicis) etiam de licencia sui Generalis, absque permisso Summi Pontificis assumere curam etiam ad tempus, multoque minus beneficium in titulum. Dein S. Congregatio Episcoporum & Regularium ex mandato Clementis X. 17. Martii 1671. expresse declaravit

vic Regularium incapacitatem : quod decretum per modum Legis generaliter promulgatum perpetuo observandum dixit Rota apud cit. Vinc. Petr. n. 40. 3. Ex ratione, partim de Religiosi à claustris ad frequentiam populorum accedant, quam rationem dat citata declaratio Card. approbata à Gregorio XIII. partim quia Religiosi jam habent aliunde ex redditibus Monasteriorum, unde vivant, & ideo non decet, ut ipsis provideatur de beneficiis secularibus, cum Cleri secularis præjudicio. 4. Ex recepta regula inter Beneficialistas & Canonistas ex Trid. s. 14. c. 11. de Ref. §. 25. c. 12. de Regular. vi cujus beneficia secularia secularibus, & contra, conferri debent, ita ut alias collatio sit irrita, nisi ad sit dispensatio Pontificia, secundum Reg. Cancell. 42. 5. Ex Sylo Curiae Romanae, ubi non nisi dispensati Regulares admittuntur ad beneficia secularia, etiam Curata, uti fatentur etiam adversarij Petri loc. cit. Additi tamen in assertionem, non plene incorporatum suis Monasteriis; si enim plenarie, h. c. quoad temporalia & Spiritualia simul aliqua Parochia sit unita Monasterio, absque dispensatione vel licentia Papae potest Praelatus Regularis aliquem ex suis Religiosis exponere ad administrandam talem Parochiam; cum per hujusmodi unionem talis Ecclesia Parochialis fiat membrum Monasterii, & beneficium Regulare : e contra si solum quoad temporalia esset unita & unione simpliciter, maneret beneficium Seculare, licet Monasterium haberet etiam jus praesentandi. Neque dicas, de Jure Monachis ne quidem in propria Ecclesia licere beneficium Parochiale administrare. c. 1. de Capellis Monach. consequenter nec in Ecclesiis plenè unitis. Nam huius dispositioni pridem est derogatum per consuetudinem contrariam, & Trid. s. 25. c. 11. de Regular. aperte supponit contrarium, quia Regularibus, qui in propriis Ecclesiis exercent curam animarum, subicit Episcopo. Si tamen Monachis sit taliter unita Ecclesia Parochialis, & ex iis unus exponatur ad eam administrandam, voluit S. Pius V. in Constit. ad exequendum. 47. §. 5. ut cum eo habitent saltem quatuor alii ex Monachis.

Oppones I. Ex Trid. s. 14. c. 11. cit. quod pro nobis allegavimus, sit argumentum contrarium; quia sic habet: taliter translatus (nempe ex uno Ordine Religioso in alium) etiam si Canonico Regularium fuerit, ad beneficia secularia §. curata omnino incapax existat : ergo à contrario omnis Religiosus, qui non est translatus ex alio Ordine, est capax; quia exceptio firmat regulam in oppositum in casibus non exceptis. Atque id specialiter militat in Canonico Regularibus, utpote quos expressè facit incapaces solum pro casu, quo sunt translati. Atque sic de Canonico pronuntiavit declaratio Cardd. apud Fagn. in c. 5. de statu Mon. 2. Inc. 5. cit. soli Monachi redduntur incapaces, quia sic sonat: licet in Lateranensi Concilio de Monachis caveatur, ne singuli per villas & oppida per quasque Parochiales ponantur Ecclesias &c. quia tamen istud de Canonico

Regularibus specialiter non cavetur, qui etsi à Sanctorum Monachorum consortio non putentur subijuncti, Regula tamen inservunt laxiori, & per antiquos Canones etiam Monachi possunt ad Ecclesiarum Parochialium regimen in Presbyteros ordinari &c. Sic annuendum duximus postulatis, ut exercens Plebani officium, si commode fieri poterit, unum Canonicum Regularem tecum habeas. Ergo Canonici de Jure non sunt incapaces Beneficii Parochialis secularis; imò nec Monachi, si non exponantur singuli & soli, sed cum socio. 7. Parochiae melius & fructuosius administrantur à Religiosis, quam à Clericis secularibus, & ideo olim cum licentia solius Episcopi poterant iis praefici etiam Monachi saltem ex causa necessitatis, vel utilitatis majoris, ut patet ex can. 31. §. 34. causa 16. q. 1. licet semper fuerint inhabiles ad beneficia simplicia secularia. per c. 9. de Regular. quia in simplicibus non pugnat ratio necessitatis vel utilitatis majoris animarum: ergo de Jure Communione non sunt incapaces, etiam Monachi, Beneficiorum Parochialium. 4. Omnes Regulares, exceptis tantum, qui sunt de Societate JESU, de Jure sunt capaces Episcopatum, imò non Mendicantes etiam Praelaturarum in Ecclesiis Collegiatis secularibus: ergo & minorum beneficiorum Curatorum. 5. Videmus passim promoveri Regulares ad beneficia secularia Curata absque dispensatione Papali: ergo saltem vi consuetudinis, & juris non scripti sunt capaces.

2. Ad I. Nos incapacitatem Regularium non nudè ex Conc. Trid. probavimus, sed ut explicato à sacra Congregatione, & à Gregorio XIII. ejus declarationem approbante; item à Congreg. Episc. & Regular. conspirante Clem. X. Declarationes illas, quas afferunt Fagn. & Pignat. non sunt ita approbatae ab aliquo Pontifice, vel, si essent, intelligendae forent de capacitate Canonico Regularium ad beneficia Parochialia suis Ecclesiis plenarie unita, ut evitetur contradictio. Ad II. Licet fortè de Jure Antiquo Canonici Regulares non fuerint incapaces, tamen sunt de Jure Novo Tridentini, ut explicati à S. Congreg. Card. accedente approbatione Gregorii XIII. & à Congreg. Episc. & Regul. accedente approbatione Clementis X. ubi omnes Regulares, sive sint Monachi sive alii Religiosi, pronuntiantur incapaces: ex d. c. 5. autem clarè eruitur, Canonicos Regulares, licet laxioris sint Regulae, esse verè Regulares & Religiosos. Adde, quod juxta Nav. & Fagn. nomine Monachorum etiam in odiosis veniant Canonici Regulares, ubi reperitur eadem ratio, uti hic, ne scilicet à claustris abstrahantur ad vivendum inter seculares. Procedit itaque de omnibus regula generalis inter Beneficialistas recepta & ex Jure desumpta, vi cujus Beneficia secularia secularibus, Regularia Regularibus conferenda sunt. Accedit, quod nostram assertionem non probaverimus ex c. 5. allegato. Ad III. Transseat, quod fortè melius administrantur Parochiae per Regulares, quod non semper verum est, tamen ipsi Regulares contra suam

Professionem obijciuntur multis periculis propriæ perfectionis imò & salutis, si exponantur, præsertim absque necessitate, in Parochiis extra sua Monasteria. Dein potius attendi debet dispositio Juris, quam quæcunque melior administratio. Quod olim ad arbitrium & consensum solius Episcopi potuerint præfici ex necessitate vel utilitate Ecclesiæ Parochiis, non negamus; negamus verò pro præsentis tempore; quia olim id erat specialiter permittum Episcopis, nunc generaliter iisdem negatur, cum Jure Communi, in quo nihil possunt Episcopi, Regulares facti sint incapaces. Ad IV. N. Conf. quia ipsum Jus illos reddit capaces Episcopatum, non verò beneficiorum Parochialium Sæcularium. Ad Prælaturas Collegiatarum Ecclesiarum Sæcularium capacitatem Regularium si probent Adversarii sufficienter ex Jure, bene est: si non probent, manent etiam inhabiles ad istas. Ad 5. Illa consuetudo est tantum circa beneficia curata Monasteriis plenè unita: quoad alia negatur, quamdiu non Juridicè probatur: vel quamdiu non probatur, Trid. cum declaratione Cardd. approbata à Gregorio XIII. & declaratione S. Congreg. Episc. & Regul. approbata à Clemente X. aut non esse receptum, aut abrogatum.

§. V.

Aquo & quomodo conferendum sit

Beneficium. Ubi etiam de collatione alternativa.

Sciendum I. Regulam esse, quod nullum Beneficium Ecclesiasticum obtineatur sine Canonica Institutione. c. 1. de R. J. in 6. Institutio autem Canonica, genericè sumpta, seu Provisio, sicut ipsum Beneficium aliud est Electivum, aliud Patronatum, aliud Collativum, distinguitur & est triplex, nempe 1. Confirmatio legitimi Superioris præcedente Electione vel Admissio præcedente Postulatione, de quibus ad tit. 5. §. 6. lib. 1. 2. Institutio specificè sumpta, prævia Presentatione vel Nominatione Patroni, de qua Institutione agitur ad tit. 7. in hoc libro, & vocatur etiam Collatio Necessaria, cum necessariò institui debeat, & promoveri ad beneficium certa persona, quam alius præsentat vel nominat. 3. Collatio specificè accepta, seu Collatio libera, quæ nihil est aliud, quam gratuita concessio beneficii vacantis huic vel alteri, prout volueritis, penes quem est jus conferendi, nulla electione vel presentatione alterius præviâ, vocaturque alio nomine Donatio c. 5. de Consecr. Preb. §. c. fin. de Offic. Vicar. in 6. per quam statim acquiritur jus ad rem, & quamprimum accesserit acceptatio illius, cui confertur Beneficium, jus in re & quasi dominium, antequam possessio Beneficii capiatur. per c. 17. h. t. in 6. Et de hac collatione deinceps hoc loco erit sermo. De qua

39 Sc. II. Hic potissimum inquiri, penes quem sit conferre beneficia. Cum verò quædam conferantur alternatim, jam à Papa, jam ab Episcopis, vel aliis Collatoribus, rectè examinatur, quid Juris sit de Collatione alternativa. Siquidem Papa, ut Episcopos atque alios alliceret ad residendum, ipsis concessit grati-

am Alternativa, h. e. Episcopis, & quibusdam aliis Collatoribus Ordinariis, indulgit certos menses, ita ut, si qua beneficia vacare inciperent illis mensibus, ea libere conferre possint. Olim quidem ipsis concessit quatuor menses per annum, nempe Martium, Junium, Septembrem, & Decembrem, reliquis sibi reservatis, ita ut semper tertio mense conferrent Episcopi. Hodie autem dedit Episcopis in Reg. & (quæ nunc est 9.) Cancellaria & in Concordia Germania §. ceteris potestatem secum per se alternandi, ita ut primo mense Papa, & alter semper Episcopi vel alius Collator conferat, adeoque 6. menses ipsis relinquit, nempe Februarium, Aprilem, Junium, Augustum, Octobrem, Decembrem, reservatis sibi 6. reliquis, videlicet Januario, Martio, Majo, Julio, Septembri, Novembri; quos insuper quandoque indulget Principibus Sæcularibus ob præstantia eorum merita in Ecclesiam: sic suos menses Papales permittit Domui Bavaricæ in ordinem Parochias alternativas, auffs die Weidst. Wfarren / nisi malis dicere, per Præscriptionem accrevisse prædictæ Domui menses Papales, uti dicitur n. 73. Id adhuc observari, quod in Concord. Germ. cit. hæc alternatio indulgetur Germanis absolute, & non solum Episcopis, sed etiam aliis Collatoribus Ordinariis; in Reg. Cancell. autem solis Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, ac insuper conditionatè tantum, si actu resideant: adeoque isti gratia alternativa uti nequeunt, si illo tempore, quo absunt à suis Ecclesiis etiam licitè & ad breve tempus, v. g. ad unum vel alterum diem, vel per duos vel tres menses à Tridentino ipsis concessos pro absentia, vacet beneficium alternativum.

Sc. III. Provisionem seu Collationem communem, genericè sumptam, cujuscunque Beneficii debere esse Canonica. c. 1. de R. J. cit. h. e. factam juxta præscriptum SS. Canonum, scilicet absque vitio conferentis, recipientis, & formæ, quam requirit vel Jus Commune, vel Statutum, vel Consuetudo, vel Fundatio, præcipue autem fieri debet gratis, seu nullo pretio temporali interveniente. Extrav. Cum detestabile inter Com. de Sim. item purè, h. e. sine conditione, modo, aut pacto privata conventionione adjectis. c. 5. de permut. c. 4. 6. §. n. l. de Pactis: debito tempore c. 2. 5. de concess. præb. non ob vel subreptitiè. c. 17. de Refr. Clar. a. h. t. Sed de his alibi & in suis locis. Hinc notanda est specialis forma, quam Tridentinum s. 24. c. 18. de Ref. præscribit Episcopis circa collationem beneficiorum Parochialium, nempe per Concursum, ut vocatur, qui consistit in hoc: Episcopus habita notitiâ vacationis Ecclesiæ Parochialis constituat Vicarium idoneum, si opus fuerit, donec ei de Rectore provideatur; tunc intra 10. dies vel aliud tempus vocet per edictum, vel alio modo convocet Clericos, qui volent examinari pro obtinenda Parochia, ad certum tempus, quo ipsi per se vel Vicarium Generalem, & alios examinatores, non pauciores, quam tres examinet; peracto autem examine illum eligat &

ad beneficium Parochiale promoveri faciat, quem ceteris magis idoneum judicaverit. Qui modus providendi Ecclesiis Parochialibus, utpote ad quas promoveri debent digniores, per dictum Concursum, seu examen prævium de competitorum idoneitate, summam meretur laudem, utpote aptissimus ad dignoscendos digniores, & ad stimulandos Clericos, ut necessarii doctrinâ aliisque qualitatibus reddere se se quam dignissimos allaborent. Hæc tamen forma Tridentini per Concursum non semper est necessaria etiam in collatione beneficii Parochialis, videlicet 1. Si illud sit juris Patronatus Laici. 2. Si sit perpetuū & accessorie unitum alicui Dignitati, Canonicatui, Monasterio. 3. Si cura illius pertineat ad Ecclesiam Cathedralē, vel Collegiatam, & per plures administratur alternatim ac per hebdomadas. 4. Si nemo se velit ad concursum offerre, eo quod vel Ecclesia sit pauper, vel ex concursu timenda sint gravia dissidia aut lites. 5. Si vacet per resignationem in favorem, aut per permutationem cum alio beneficio. Trid. loc. cit. Palao, Garc. Barb. p. 3. de off. Episc. al. leg. 66. n. 31. seq. cum communi. 6. Denique, ubi Trid. quoad hoc punctum non est in usu ut in nostris partibus, vix alicubi in usu est, atque in ijs diocesis, in quibus non solent haberi Synodi diocesane, in quibus juxta allegatum Trid. deberent examinatores approbari. Nuper tamen sæpius adhibitus laudabiliter est Concursum in Diocesi Frisingensi vicina.

¶ Dico I. Papa de jure Communi habet amplissimam potestatem conferendi omnia beneficia Ecclesiastica per totum Orbem. Ita communis ex c. 2. de Præb. in 6. & Clem. 1. §. fin. ut lite pend. ibi: ad Romanum Pontificem Ecclesiarum, Personarum, Dignitatum, aliorumque Beneficiorum plena & libera dispositio, ex sua potestatis plenitudine, noscitur pertinere. Et quia ipse non adstringitur ad modum & alia, quæ à jure Positivo aliis Collatoribus præscribuntur, poterit conferre beneficia tam vacatura quam vacantia, absolute, vel sub conditione, modo, diminutione fructuum &c. in perpetuum vel ad tempus, non attento etiam quocunque jure Patronatus &c. si uti velit plenitudine potestatis suæ. Utrum verò pro libitu & sine causa alicui adimere possit Beneficium jam obtentum, merito dubitatur; quia solum Administrator supremus, non absolutus beneficiorum Dominus est Papa, imò licet esset absolutus Dominus, tamen jus alicui jam quæsitum absque causa adimere nequiret, ferè sicut donans non pro libitu revocare potest donationem à donatario acceptatam.

¶ Quæres, quotuplici jure Papa possit providere per Orbem Christianum Beneficia? R. quadruplici. 1. *jure præventionis*, dum nempe præveniendi vacationem beneficii mandat illud conferri, aut ipse ex tunc jam confert certæ personæ, postquam vacaverit, vel dum confert gratiam expectativam ad beneficium vacaturum. 2. *jure concursus*, vicijus tanquam Episcopus Universalis & Ordinarius Ordinariorum concurrat cum omnibus Collato-

ribus inferioribus quoad beneficia actu vacantia, & tunc illius collatio valet, qui prior contulit: si dubium sit, quis alterum prævenit conferendo, & neuter ex collatoriis adhuc in possessione, præfertur is, cui Papa contulit, propter conferentis prærogativam. per c. 31. h. t. in 6. Quia verò occasione hujus concursus frequentes olim controversiæ oriebantur, dum sæpe Papa huic, Collator ordinarius alteri, ignarus collationis Papalis, idem beneficium contulit (nam per se etiam in mensibus alternativè Ordinariorum concurrat Papa cum ipsis. Leuren. p. 2. q. 513.) ideo erecta sunt Concordata Germaniæ, in quibus quædam beneficia collationi Papali reservata, reliqua verò liberæ collationi Ordinariorum Collatorum relicta, de quibus infra. 3. *jure reservationis*, vi cujus confert certa beneficia, quæ sibi reservavit privativè, & cum exclusione aliorum Collatorum; sicut ratione concursus retinet conferendi potestatem cumulativè, & cum aliis. 4. *jure devolutionis*, vi cujus confert illa beneficia, quæ propter aliquam causam devolvuntur ad Pontificem, ita ut ordinarii Collatores pro illa vice conferre nequeant, sed Papa; ut fit, si non contulerunt debito tempore, si indigno &c. Sed de hac devolutione ad tit. 8. de concess. Præb. Cæterum jure *Præventionis*, & jure *Concursus*, communiter uti non solet Pontifex, ne Episcopi & inferiores collatores, quibus ipse per Jus Commune, vel per privilegium, vel per Concordata liberaliter concessit jus conferendi, causam habeant conquerendi, vel ne dissidia aut alia incommoda oriantur.

Circa Provisionem Pontificiam adverte ad 43 huc 1. eam fieri per *signaturam*, dum nempe Papa signat, seu subscribit, vel subscribi mandat supplicationem, vel gratiam, per verbum fiat, vel, conceditur, adjunctis clausulis, quas Rescripto, vel Mandato, per quod fit vel mandatur provisio, vult inferi, cui Datarius addit *Datum* seu diem, qua à Pontifice gratia provisionis facta est; à qua die sortitur suum effectum. Per hanc Signaturam perficitur gratia Papæ, quamvis adhuc quasi informis sit, antequam super ea expediantur literæ seu Rescriptum juxta Signaturam confectum, & expolitum cum clausulis ac certa forma. Signatura, seu fiat scripto expressum, si non requiratur ad substantiam intrinsecam gratiæ, saltem est necessaria ad probationem vel ad probationem solennitatem; Rescriptum verò inde confectum ad exequibilitatem gratiæ & usum extrinsecum respectu personæ, cui providebitur. Leuren. p. 2. q. 786. Ad collationem ab inferioribus Papæ factam nulla quidem per se requiritur Scriptura, sed sufficit verbis vel nutu expressa conferentis voluntas. Leut. q. 785. hodierna tamen praxis habet, ut nullus ad possessionem beneficii, etiam ab inferioribus collati, admittatur, nisi *Patentes* seu litteras collationis in forma expeditas exhibeat; licet non requirantur de necessitate, sed solum de probatione. Adverte 2. Signaturas & Rescripta Beneficialia Pa-

K k k ;

pæ,

pæ, & mandata Apostolica de Providendo, dari posse & solere, vel in forma communi, seu in forma pauperum, quando nimirum supplicans allegat paupertatem, & impetrat provisionem Papalem: vel in forma Dignum, sic dicta, quia incipit, *Dignum arbitramur*, quando nempe supplicans non allegat paupertatem, Pontifex tamen mandat ipsi conferri beneficium à Collatore ordinario, si post diligentem examinationem reperiatur dignus; & tunc gratia dicitur faciendâ: vel in forma commissoria, quando litteræ diriguntur ad executores, & isti jubentur dare alicui beneficium, quod ipsi à Papa jam est collatum; atque tunc vocatur gratia facta: vel denique in forma gratiosa, quando litteræ diriguntur ad illum, cui facta est provisio, & bullantur cum serico rubeo & croceo. Si Papa det mandatum de conferendo beneficio, nondum vacante, sed primum vacaturo, appellatur gratia expectativa.

44 Dico 2. Episcopus confirmatus de Jure Communi regulariter obtinet potestatem conferendi omnia Beneficia suæ Diocesis, exceptis Electivis, Canonicatibus & Dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis. Text. & DD. in can. 10. §. 11. caus. 16. q. 7. c. 16. de Off. Ord. c. 3. de Instit. c. 12. §. fin. de heret. ibi: ad Episcopi officium tam institutio quam destitutio Sacerdotum noscitur pertinere. Unde Episcopus habet intentionem fundatam in Jure, ita ut, si alius non probaverit sibi speciali Jure competere collationem alicujus vel aliquorum Beneficiorum, hæc ad Episcopum spectet, sicut cura omnium Ecclesiarum in sua diocesi. Dixi 1. regulariter, nisi nempe Papa sibi aliqua reservet. 2. Episcopus, quo nomine intelligi volo etiam Archiepiscopum, & Patriarcham, & Cardinalem, in suis diocesibus, item Prælatum jurisdictione quasi Episcopali in aliquo territorio instructum, & Legatum à Latere, qui in provincia legationis suæ concurret cum Ordinariis de Jure Communi, ita ut detur locus præventioni. c. 31. h. t. in 6. Sed in Germania huic juri Legatorum derogatum esse passim notant Scriptores Germani. 3. Confirmatus, nec enim opus est, ut sit consecratus; cum collatio Beneficiorum non sit actus Ordinis Episcopalis, sed jurisdictionis & officii Episcopalis, quod ei licet exercere obtenta confirmatione. c. 15. de Elect. 4. exceptis Electivis, quæ nimirum de Jure per Electionem Canonicam impetrantur; uti Prælaturæ Ecclesiarum Collegiatarum. 5. Canonicatibus & Dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis; siquidem horum collatio de Jure Communi spectat ad Episcopum & Capitulum simul, ita ut Episcopus unam, & totum Capitulum alteram vocem constituat. per c. 15. de concess. præb. Garc. p. 5. c. 4. n. 14. 17. & eo teste plures decisiones Rotæ. Idem est de aliis Beneficiis Ecclesiarum Cathedralium, quæ sunt de gremio Capituli saltem quoad participationem mensæ Communis. Quod spectat ad Canonicatus & Præbendas Ecclesiarum Collegiatarum, jus præsentandi de Jure Communi ad Capitulum & Capituli Præla-

tum immediatum simul, institutio verò ad Episcopum spectat. Garc. n. 64.

Dico 3. Capitulum Cathedrale Sede vacante potest quidem conferre Beneficia, quorum collatio ad ipsum & Episcopum viventem simul pertinet. 2. non tamen libera, quæ ad Episcopum solum, uti nec præsentare ad illa. 3. potest tamen instituere præsentatos, confirmare electiones, alias confirmandas ab Episcopo. 4. item admittere resignationes Beneficiorum ex causa permutationis. 5. & quorum collatio vel ad solum Capitulum, vel ad Capitulum & Episcopum simul pertinet. 6. item resignationes Beneficiorum, ad collationem solius Episcopi pertinentium, necessarii factas, v.g. ratione delicti. Membrum 1. patet ex c. un. ne Sed. vac. in 6. quia jura Universalitatis conferuntur in uno superstite. 2. & 3. ex c. 1. de Inst. in 6. §. c. 14. de Majorit. Ratio diversitatis est, quia collatio libera Beneficii est quædam liberalitas & donatio. c. 9. h. t. e contra verò institutio præsentati, & confirmatio electi, non est donatio, nec libera, sed necessaria collatio, si præsentatus vel electus est idoneus. per can. 32. caus. 16. q. 7. c. 3. de Elect. in actibus autem necessariæ jurisdictioni succedit Capitulum Episcopo. Nec obstat, quod periculum imminet Ecclesiæ, si Capitulum conferre nequeat Sede vacante Beneficiu ad liberam solius Episcopi collationem pertinentia; quia huic periculo alia ratione occurrere potest ac debet, nimirum constituto interim Vicario idoneo, donec electus novus Episcopus provideat de Rectore. 4. tum & 5. tum colligitur ex Clem. un. de rer. permut. §. c. un. c. 1. 6. denique desumitur ex Barb. p. 3. de Off. Episc. alleg. 69. n. 8. quia quando resignatio necessaria in pœnam delicti vel ob inhabilitatem personæ, nulla intervenit gratia aut liberalitas. Vid. dicenda ad Tit. IX. num. 7.

Quæres, quid juris competat Vicario Generali, & Canonici, circa collationem Beneficiorum? R. 1. Vicarius Generalis absque speciali mandato nequit conferre Beneficia, ad liberam collationem Episcopi pertinentia. per c. fin. de off. Vicar. in 6. licet instituere præsentatos possit, & conferre, quæ sunt necessarii collationis. R. 2. Canonici de Jure Communi nihil habent juris circa collationem Beneficiorum; licet quandoque habeant ex jure speciali privilegii, consuetudinis, præscriptionis: sive dein conferant titulo singulari, ut quando jus conferendi est annexum Præbendæ, Officio, Dignitati, v.g. Archidiaconi, Præpositi &c. sive per turnum, ut vocant, ita ut unus post alterum, incipiendo à Seniore, certis mensibus vacantia Beneficia conferant nomine & auctoritate Capituli: quo modo læpe conferunt Canonicatus: sive capitulariter cum vel sine consilio Episcopi. c. un. cit. §. c. 31. de Elect.

Dico 4. Possessor juris conferendi valide & licite confert Beneficium, licet re ipsa careat proprietate hujus juris, modo tamen sit illius capax. c. 7. de caus. possess. §. propr. Ratio quia collatio Beneficii est quasi fructus juris conferendi.

rendi: sed fructus spectant ad bonæ fidei possessorum. §. 35. *Inst. de R. D. §. l. 48. ff. de acquir. rer. dom.* Procedit hoc, etiam si jam mota sit lis possessori super proprietate etiam per litem contestationem; quia lite pendente in prejudicium possessoris nihil est innovandum, nec bonæ fidei possessoris commodo possessionis privandus. Aliud foret, si lis esset mota super ipsa possessione; tunc enim expectandus foret exitus litis: aut si constitisset ante factam collationem, quod proprietas juris conserendi pertineat ad alium, à possessore distinctum: si verò primum constet post collationem bona fide factam, ista tenet, & provilus manet: et debet, etsi possessionem Beneficii nondum adierit; quia per talem collationem ipsi jam est jus acquisitum in Beneficio. Oppones 1. proprietatem, cum de ea constat, absorbet possessionem. c. 6. de caus. poss. 2. fructus existentes restitui debent proprietario comparanti, & possessorem vincenti in petitorio. 3. fructus post litem contestatam percipiuntur mala fide. per l. 22. C. de R. V. ergo collatio post litem motam & contestatam super proprietate juris conferendi illicitè fit & invalidè. R. ad 1. proprietatem absorbet possessionem quoad actus futuros, postquam consiliterit, quod penes alium sit proprietatem, non verò quoad præteritos, qui positi sunt, antequam constaret, proprietatem competere alteri. Ad 2. Si primum post collationem factam consiliterit de proprietario, fructus possessionis (nempe collatio) non amplius existat, sed jam quasi consumptus est; cum collatio jam sit præterita & suum effectum sortita. Ad 3. *Dist. Ant. mala fide Civili & facta*, quæ in foro Canonico non attenditur, *trans. mala fide Theologica. N. Ant. §. Caus. Addidi in assertione, modò sit illius capax* capax autem non est Laicus, nisi per privilegium Apostolicum habilitetur. Unde Dico 5. Laici non sunt capaces juris conferendi Beneficia Ecclesiastica secluso privilegio Apostolico. Sumitur ex c. 2. de judic. ubi Laicis negatur omnis potestas spiritualis & circa spiritualia: jus autem conferendi Beneficia Ecclesiastica est spirituale, vel saltem spirituale annexum ratione termini, scilicet officii spiritualis, quod reperitur in Beneficio, & ad quod ordinatur collatio Beneficii. Unde propter hanc possidendi incapacitatem nunquam præscribere possunt Laici jus conferendi Beneficia. arg. c. 51. de Elect. §. c. 3. de R. J. in 6. Qui autem accipit Beneficium à Laico, excommunicationi subjacet. can. 16. caus. 16. q. 7. & collatio est irrita. c. 5. de Jure Patr.

Dico 6. Collationi alternativæ obnoxia sunt omnia Beneficia propriè dicta & Dignitates exceptis iis, quæ specialiter & perpetuò sunt reservata collationi Papæ; quæ conferri solent per Concursum, & quæ sunt juris Patronatus Laici; & probabilius, quæ vacant per Resignationem etiam in Germania. Ita dispositum est in reg. 8. (nunc 9.) Cancell. & conventum in Concordatis Germaniæ §. 4. Chockier ad reg. cit. gloss. 2. Nicolarts tit. 1. Con-

cordat. Germ. & alii passim. Dixi 1. propriè dicta: unde alternativæ non subjacent illa, quæ n. 6. inter Beneficia impropriè talia numeravimus. Quod etiam referas Beneficia accessorie unita Mensæ Episcopali, Capitulari, Monasterio &c. quia quoad titulum sunt extincta, nec propriè vacant, uti & illa, quæ sunt in Ecclesia non numerata. 2. quæ sunt reservata perpetuè collationi Papæ; hæc enim non admittit alternationem. 3. quæ conferri solent per concursum, uti juxta Trid. deberent Parochialia. 4. quæ sunt juris Patronatus Laici, modò hoc jus competat Laicis ex fundatione, dotatione, aut constructione Ecclesiæ; quia Laicorum juraliter acquisito non censetur Pontifex velle derogare, nec solet, nisi specialiter exprimat. Nicolarts lo. cit. dub. 5. & alii: nihil autem exprimit in Reg. Canc. & Concord. cit. Idem est, si laicus una cum Ecclesiastico habeat hujusmodi jus patronatus; cum æquius videatur, ut privilegiatus trahat secum non privilegiatum, quam ut & ipse propter alterius societatem amittat suum privilegium. Aliud est de Beneficiis Patronatus Ecclesiastici, vel Laici quidem, non tamen acquisiti ex fundatione, dotatione, vel constructione Ecclesiæ, sed ex privilegio Apostolico, aut præscriptione. Leuren. p. 2. q. 556. §. 5. & probabilius etiam in Germania, quæ vacant per resignationem, intellige expressam, puram, & simplicem; quia reg. Canc. cit. excipit ab alternativâ, & collationi Ordinariorum relinquit Beneficia, quæ vacant per resignationem, Concordata verò Germaniæ de his nihil adstruunt, sed abstrahunt: ex quo Chockier, Branden, P. Wex & alii non malè deducunt, etiam in Germania non subjacere alternativæ Beneficia per renuntiationem vacantia; eò quod Concordata Germaniæ videantur explicanda secundum Jus Commune, ubi contrarium non statuunt, nec Pontifex in illis Concordatis, quæ sunt favorabilia, utpote facta ad stabiliendam pacem inter Romanam Ecclesiam & Nationem Germanicam, & ideo benignè accipienda, censendus est voluisse conditionem Germanorum duriores facere, quam sit aliarum Nationum per reservationes factas in Regulis Cancellariæ. In oppositum inclinat P. Westner n. 143. & alii apertè dissentiunt. Dixi, per resignationem expressam, puram, & simplicem; quæ enim vacant per resignationem tacitam, quæ est potius amissio Beneficii à Jure statuta, subjacent alternativæ: & quæ vacant per resignationem non puram, sed in favorem tertii, reservantur semper dispositioni Papali, utpote cujus solius de Jure est has renuntiationes admittere: quæ autem per resignationem ex causa permutationis apud Ordinarium vacant, semper conferuntur ab isto.

Oppones 1. Vicariæ perpetuæ sunt propriè dicta Beneficia, & tamen non subjacent alternativæ, quia absque ulla mensum mentione eas reliquit nominationi eorum, quorum Ecclesiis unitæ sunt, Pius V. in constit. Ad exequendum ann. 1567. ergo. 2. Si Papa mandat alicui provideri terminis generalibus de quocum-

cunque Beneficio, non intelligitur Ecclesia Parochialis, nisi fiat expressa mentio curæ animarum. c. 16. h. t. in 6. ergo Beneficia Parochialia non spectant ad alternativam, quia eorum non fit specialis mentio in Reg. Canc. & Concord. Germ. cit. 3. Beneficia Monocularia sunt propriè Beneficia: sed ista non subjacent alternativæ; quia credibile non est, Papam voluisse Collatorem privare conferendi potestate, quam habet ad unicum Beneficium. R. ad 1. subjacerent, nisi aliud declarasset S. Pius. Ad 2. N. Conf. quia non militat eadem ratio in collatione alternativæ, quæ pugnat in promovendo aliquo ad Beneficium Curatum, quia ad hoc requiritur major idoneitas, quam ad Beneficium non curatum. Adde, quod in cit. reg. exprimantur Beneficia cum cura. Ad 3. N. Min. & suppositum rationis adjectæ, quia collator Beneficii Monocularis per alternativam non privatur potestate conferendi, sed hæc tantum restringitur ad certos menses.

§1 Quæres, quando finiatur mensis Papalis, & incipiat mensis Ordinarii? R. ad primum pulsus horæ duodecimæ in media nocte ultimæ diei mensis. Sumitur c. 24. de off. deleg. quia horâ 12. completâ noctis censetur incipere novus dies naturalis: completa autem hora censetur esse ad primum pulsus horologii primarii in tali loco. In dubio, an Beneficium vacare cœperit in mense Papæ vel Ordinarii, ut si Beneficiatus reperitur primo die Februarii mortuus in lecto de manè, & nesciatur, qua hora noctis obierit, standum est pro Ordinario; quia Ordinarius habet intentionem fundatam in Jure; cum ad ipsum de Jure Communi spectet provisio omnium Beneficiorum suæ diœcesis, quamdiu non probatur reservatio, vel jus conferendi esse translatum in alium. c. 3. de Instit. Oppones. In dubio, an Papa vel Ordinarius contulerit idem Beneficium prior, & quando neuter provissus adhuc est in possessione, provissus à Papa præfertur propter eminentem auctoritatem conferentis. c. 31. h. t. in 6. & Clem. 1. ut lit. pend. ergo etiam in dubio, an Beneficium vacaverit in mense Papæ vel Ordinarii, præsumendum est pro Papa. R. N. Conf. & parit. In priori casu Papa confert jure concursus: in concursu autem rectè præfertur collatio Papæ: in posteriori conferret jure reservationis, quæ est odiosa, uti hic suppono, & sic non præsumenda, præsertim cum Ordinarius habeat intentionem fundatam in Jure.

§2 Dico 7. Quando Beneficium alternativum vacat in mense Papali, debet collator ordinarius in nostra Germania expectare provisionem Papæ per tres menses à die notæ vacationis in loco Beneficii, & si post dictos tres menses non appareat ullibi provissus à Sede Apostolica, tunc demum de Beneficio disponere potest. Text. & DD. in cit. Concord. Germ. §. de ceteris. Dixi 1. Beneficium Alternativum; si enim esset reservatum Papæ alio modo, nempe per vacationem in Curia, non per tres, sed per unicum duntaxat mensem expectare col-

lationem Papæ tenetur Ordinarius, c. 3. h. t. in 6. cui per Concordata Germaniæ non est derogatum, cum loquantur de alterna tri- & in Germania vacare incipientibus. 2. per tres menses, prout nempe describuntur in Calendario, sive dein habeant 30. vel 31. dies: numeratio autem dierum definit in illa die mensis tertii, in qua cœpit initio vacationis in primo mense, v. g. si 15. Januarii fuit prima dies & initium numerationis, terminus trium mensium erit 15. Aprilis. Notat verò Chokier in Reg. Canc. de infirmis n. 39. & allicum in c. 3. cit. V. numerandum, quod trimester Pontificum non incipiat ipsa die, qua innotuit vacatio, sed die hanc notitiam immediate sequente; quia dies termini præfixi per propositionem à non solet numerari in terminis temporis, & excludit terminum à quo. per l. 41. ff. de V. O. 3. Dixi, à die notæ vacationis in loco Beneficii; adeoque etiam si Romæ notum sit nota vacatio, jam incipit Pontifici vacationem adhuc ignorant, trimestre currere nam Gregor. XIII. in consil. Quæ in Ecclesiâ ann. 1576. verba, in loco Beneficii, postquam Concordatis declaravit pertinere ad præcedentia, notæ vacationis; non ad subsequenda, non apparuerit. 4. Si post dictos tres menses non appareat ullibi provissus à Papa; adeoque licet in loco Beneficii intra tres menses non compareat provissus à Papa, tenet tamen provisus Papæ, modò intra tres menses à die notæ vacationis in loco Beneficii facta sit, & postea provissus compareat; nam verba, in loco Beneficii, non ad verbum apparuerit pertinere auctivinus ex declaratione Gregorii XIII. licet a minus observetur teste Chokier & Zypæo apud La Croix lib. 4. n. 117. utpote emanatam non consultâ prius Natione Germanica, quæ Concordata iniit. Unde Ordinarii post lapsum trimestre vel non statim conferant Beneficium, præsertim mittendo in possessionem, sed aliquantulum adhuc expectent ad vitandas tricas, vel conferant conditionatè, si nemini sit collatum à Papa intra trimestre; quod posterius consultum est ex eo quoque capite, quia Papa etiam post trimestre conferre potest cumulativè cum Ordinariis jure concursus: si autem Ordinarius sub conditione conferat, nisi intra trimestre alicui sit collatum à Papa, prævenit Papam, & sic ipsius collatio tenebit jure præventionis. Quodsi autem Beneficium alternativum vacare incipiat in mense Ordinarii, iste non amittit post mensem, imò nec post tres menses jus conferendi, sed retinet suum trimestre. c. 2. & §. de concess. Præb. cui nihil derogatum in Concordatis.

Dico 8. Prædictum trimestre currit Papæ etiam Sede Papali vacante; imò & casu, quo invalidè contulit Beneficium alternativum propter impedimentum occultum provissus, vel propter vitium tubreptionis &c. Prior pars eruitur ex Concordatis, quæ absolute tribuunt jus conferendi post elapsum trimestre, sed excipiunt casum Sedis vacantis, sive dein Sedes jam vacet tempore, quo Beneficium vacare nescitur, sive intra trimestre à die nota

Vacationis Beneficii. Dein si Beneficium Curatum vacare incipiat in mense Papali, & Sedes Pontificis sit vacua, statim & non expectato trium mensium lapsu Ordinarii illud conferre possunt. per c. 35. h. t. in 6. Id quod in Germania non male extenditur ad Beneficia simplicia ex eo capite, quod per Concordata Germaniae Germanorum conditio non sit facta deterior, quam aliarum Nationum, cum Nationi Germanicae sint utilia & salubria, ut loquitur Nicolaus V. cum quo sunt inita, adeoque favorabilia: atqui aliae Nationes statim conferre possunt Beneficia simplicia Papae reservata per alternationem statutam in Regulis Cancellariae; quia istae cum Pontifice expirant, & Sede vacua nullam vim habent. Posterior pars, quam defendit Pax Jord. 10. 2. de re Beneficiorum. lib. 10. tit. 2. n. 66. 67. Petrus de Murga de Benef. g. 3. n. 366. & 382. atque in simili Abb. & de Concordatis Franciae Rebuff. patet iudic. quia paria censetur non providere, & non potest providere, intra illos tres menses. per l. quoties ff. qui satisfacere cog. & quod nullum est, nullum producit effectum. c. 8. de Jur. patr.

Oppones 1. si Collator ordinarius contulit Beneficium invalidè propter occultum impedimentum provisum, indulgetur ipsi totum pristinum tempus ad novam collationem, adeoque novum semestre. arg. c. 26. de Elect. in 6. Ergo etiam Pontifici invalidè conferenti & decepto conceditur totum pristinum tempus seu novum trimestre ad novam collationem. Beneficium, cui Pontifex aliquando manum apposuit per invalidam collationem, fit effectum, & sic tacite reservatum ipsius collatori perpetuè, usque dum collatio forciatur effectum; uti eruitur ex c. Ad Romani 14. §. Romanus quoque. h. t. inter Extrav. Comm. ubi generaliter omnia Beneficia affecta dicuntur tacite reservata Summo Pontifici: ergo inferioribus Collatoribus quoad tale Beneficium prò illa vice perpetuè sunt ligatae manus. Id quod de Collatoribus Germaniae expressè declaravit Gregor. XIII. in Const. Quae in Ecclesiam cit. atque sic habet stylus Curiae Romanae teste Reiffenstuel hic n. 432. oppositam sententiam tenente. 3. Concordata Germaniae tollunt Regulas Cancellariae, vel saltem illis derogant: ergo ex Regulis Cancellariae malè petitur argumentum in favorem Germanorum, quod etiam Beneficia simplicia alternativa, quae vacant Sede Papali vacua, non expectato trimestri statim conferri possint à Collatoribus Germaniae.

Ad 1. N. Conf. quia praefata Concordata Germaniae, si à Papa provius intra trimestre non apparuerit, vel ab ipso provisum non fuerit, cessat cum effectu, absolute collationem concedunt inferioribus & ordinariis collatoribus, omnemque ulteriores reservationem terminis generalibus, qui in hac materia favorabilè amplè & generaliter accipiendi sunt, auctoritate; sic enim §. 4. sonant, quod per quamvisque aliam reservationem, gratiam expectativam, aut aliam dispositionem sub quacunque ver-

borum - forma factam, vel faciendam nolit impedire Papa collationem inferiorum, reservatione, aliave quavis dispositione, auctoritate, praefactis, vel faciendis, non obstantibus quibuscunque. Ergo semper, & quotiescunque, & ex quacunque causa non providit Papa intra tres menses, collatio devolvitur ad collatores ordinarios. Neque propterea Papa absolute est deterioris conditionis, quam alii collatores, quibus integrum tempus reviviscit ad novam collationem, casu quo invalidè providerunt propter impedimentum ex parte provisum; quia praeter his aliam praerogativam habet Papa, nempe jus conferendi per Concursum, quo adhuc praevire potest ordinarios collatores etiam post trimestre, quamvis, uti notavimus supra, iure concursus ordinariè uti non soleat. Ad 2. quamvis generaliter verum sit, per appositionem manus Papae, & per invalidam collationem Beneficium fieri affectum, id tamen non procedit, quando inde praedjudicatur Concordatis Germaniae, quibus Papa nulla prorsus reservatione praedjudicari voluit. Certè non censendus est voluisse per reservationem tacitam, quae fit per appositionem manus, praedjudicare collatoribus ordinariis, postquam nulla quacunque reservatione expressa aut dispositione voluit is praedjudicatum, partim cum per quancunque dispositionem & reservationem utique intelligatur etiam tacita, praesertim in materia favorabili, partim quia, cum quid una via prohibetur alicui, ad id alia non debet admitti. c. 84. de R. J. in 6. Ad Extrav. 14. cit. dico, illi tanquam dispositioni generali derogatum esse per specialem in Concordatis Germaniae contentam; nam in toto iure generi per speciem derogatur. l. in toto iure ff. §. c. generi. in 6. de R. J. Deinde si generalia verba Extravag. omnium & singula Beneficia, ita generaliter deberent accipi, etiam illa, quae vacant in mensibus Ordinariorum, per appositionem manuum Pontificis fierent affecta, quod nemo facile admittet, cum evidenter id cederet in praedjudicium Concordatorum. Declaratio Gregorii XIII. fors inde non habet magnam vim, cum independentè à consensu Nationis Germanicae emanaverit; cum tamen in ipsis Concordatis expressum sit, nihil extra Concilium Generale & absque consensu Nationis Germanicae iis à Pontifice derogandum. Si stylus Curiae sit in contrarium, inde non evincitur, quod nostra sententia in puncto juris non sit verior. Ad 3. Dist. Ant. tollunt Regulas Cancellariae, iisque derogant quoad ea, quae exprimunt, & specialiter disponunt circa reservationem Beneficiorum. C. ex toto. N. Ant. & Conf. Derogant itaque, quod ordinariis Germaniae collatoribus, etiam non Episcopis, & non residentibus tribuant 6. menses alternativos, & collationem concedant etiam quoad vacantia in mensibus Papae, si iis intra trimestre non providerit, vel invalidè tantum: Regula autem Cancellariae Episcopis solum, ac residentibus concedant 6. inferioribus verò tantum 4. menses, & quoad vacantia in mensibus Papae nihil, ita ut semper ista maneant reservata

collationi Papali, & quidem cum effectu. Non verò derogant quoad alia, ubi Concordata nihil speciale ordinant: sic non derogant Regulæ de Viginti, seu de infirmis resignantibus: regulæ de malè promotis: de annali: & de triennali possessore &c.

Quæres, quale jus conferat Beneficiando collatio? R. si collatio jam est acceptata, parit jus reale seu in re ante traditionem. c. 17. § fin. in f. de Concess. Præb. in 6. Si verò solum sit oblata, non verò acceptata, obligat collatorem ita, ut revocare non amplius valeat obligationem, & ut, si Beneficium postea alteri conferret, collatio esset invalida. c. 17. cit. Non obstante, quod collatio Beneficii sit aliqua donatio: donatio autem ante acceptationem revocabilis sit: quia non propriè donatio est, cum collator non sit dominus Beneficii, sed dispensator tantum. Dein pollicitatio etiam in quibusdam aliis casibus est irrevocabilis, uti si fiat Reipublicæ vel Ecclesiæ, tamen si necdum fuerit acceptata. l. 1. §. 6. ff. de pollicit. & ibi DD.

§. VI.

Quænam Beneficia sint reservata collationi Summi Pontificis. Ubi de Concordatis Germaniæ, Regulis Cancellariæ, & de Annatis.

Sciendum 1. Reservationem Beneficiorum primum fuisse introductam sub annum Christi 1324. sub Pontifice Joanne XXII. teste Card. de Luca in Relat. Curie disc. 9. prius enim libera erat Episcopis Beneficiorum collatio. Reservatio Papalis nihil aliud est, quam Beneficii vacaturi per Pontificem facta ad se avocatio: seu interdictum Papæ, quo inferioribus, qui alias de Jure Communi possent, prohibet disponere de Beneficio, & sic quasi manus ligat. Unde Beneficium Reservatum Papæ est, cujus collationem Papa sibi propriam vendicat, ita ut ab aliis collatoribus ordinariis conferri non possit. Dividitur in Continuum seu Fixam, quando nimirum sibi Papa reservat collationem pro omni loco & tempore: atque in Discontinuum seu Eventualem, quando sibi reservat tantum pro casu, quo Beneficium vacare incipit in certo loco, vel certo tempore, v. g. in Curia Romana, in mensibus certis. Aliarum est, cui appositæ reperitur clausula vel decretum irritans, h. e. irritum decernens, siquid secus attentatum fuerit: alia fit simpliciter absque decreto irritante. Quamvis verò etiam ista posterior reservatio ita liget manus inferioris collatoris, ut ejus collatio sit irrita, cum auferat potestatem conferendi: non tamen vitiat titulum & possessionem collati Beneficii, item non afficit ignorantem: contra reservatio, cui appositum est decretum irritans, afficit etiam ignorantem collatorem, inficit titulum, ita ut collatio ab inferiore facta ne quidem titulum coloratum præstet, ac vitiat possessionem ita, ut, si provisor spoliatur possessione, non possit agere de spolio. Chokier in Reg. 1. Canc. n. 18. Pirh. b. t. n.

322. Garc. p. 5. c. 1. n. 410. Demum alia dicitur clausula in Corpore Juris, & alia non clausula in Corpore Juris. Ad posteriorem referuntur, quæ exstant in Extrav. Execrabilis 2. § Extrav. Ad regimen 13. h. t. inter Com. Item quæ habentur in Regulis Cancellariæ, & quæ inserta sunt Concordatis Germaniæ.

Sc. 2. causas reservandi aliqua Beneficia fuisse 1. ne Papa videatur se penitus privare potestate conferendi Beneficia, dum eam aliis indulgit. 2. ut erga Clericos pauperes, vel de Ecclesia bene meritos, possit esse liberalitas. 3. ut conservetur major Ecclesiarum inferiorum cum Romana tanquam capite communitatio. Effectus illius est, quod Beneficium reservatum validè conferri nequeat, & si reservationi sit adjectum decretum irritans, vel ordinariè adjicitur, collatio ne quidem titulum coloratum præbeat provisorio. Confut. Clota. VII. quæ incipit, Admonet. DD. cit. An verò Reservatio, si generalis sit & per modum Legis statuta, uti quæ continentur in Regulis Cancellariæ, & Corpore Juris, potius pro favorabili quam pro odiosa haberi debeat, licet inter Auctores. Navar. Garc. Barb. Palao, & communior aliorum cum gl. in c. 2. h. t. in 6. dignitatum, & in c. presenti v. finitur de Off. leg. in 6. contra Gonz. & Rebuff. aiunt, esse odiosam, adeoque restringendam potius, quam extendendam, ex ea potissimum ratione, quia adversatur & derogat potestati Ordinariorum, quæ Episcopis ab ipso Jure Communi in ordinem ad collationem Beneficiorum omnium sua Diocesis indulta c. 3. de Instit. & utique favorabilis est, tanquam beneficium Principis, quod largissime, etiam contra Principem concedentem, interpretandum. c. 16. de V. S. Unde interpretantur, reservationes etiam generales proprio motu factas manere adhuc odiosas, quia derogant privilegio & juribus Episcoporum, annexis officio ipsorum ex dispositione Juri Communi & ex liberalitate Summi Principis. Oppones 1. per reservationes Beneficiorum res inducitur ad Jus Antiquum, & ad primitivum statum, in quo potestas conferendi omnia Beneficia erat penes Papam: sed rem reddi ad Jus Antiquum & statum primitivum est favorable: ergo. 2. Reservatio generalis per modum legis se habet: sed leges sunt favorabiles. 3. Reservationes fiunt principaliter in utilitatem & favorem Ecclesiarum, ad remunerandos bene meritos, ad sublevandos pauperes Clericos, qui finis utique est favorabilis: sed ex fine legis principaliter intentio sumi debet, an lex sit favorabilis vel odiosa: ergo. R. ad 1. N. Min. semper esse veram, & retorq. argum. in reservatione speciali seu particulari, qua fit reservatio non per modum legis, sed in favorem certarum personarum, uti sunt gratiæ expectativæ; nam tali reservatione speciali res etiam reducit ad primitivum statum, & tamen pro odiosa habent ipsi met Adversarii: deinde retorquetur in jurisdictione delegata, quæ communiter dicitur esse odiosa, quia per eam derogat Pontifici jurisdictioni ordinariorum Judicum, licet per

nam reducatur res ad primævum statum, & ad tempus, quo soli Pontifici data est potestas & jurisdictio in omnes fideles immediate ab ipso Christo Mat. 16. Jo. 21. Ad 2. dist. Min. Leges, quæ respiciunt favorem distinctum à communis utilitate, quam omnis lex debet respicere. C. Min. si respiciant odium ab obligatione, quam omnis lex necessario invehit, distinctum. X. Mi. Lex autem reservans respicit odium, quia admittit potestatem Episcopis de jure competentem. Ad 3. Quamvis Pontifex in reservationibus pro fine habeat utilitatem Ecclesie, quam ut Legislator semper intendere debet, item promotionem bene meritum, ac provisionem pauperum Clericorum, finis tamen immediatus & intrinsecus reservatorum, etiam generalium, quæ statuuntur per modum legis, est derogare potestati collationis Ordinariorum, adeoque continet odium & gravamen respectu eorum, qui obligantur per reservationes: odiosa autem vel favorabilia lex non ex fine Legislatoris, sed ex fine intrinseco legis desumitur, qui si contineat odium respectu obligatorum, lex absolute & semper odiosa est.

Sc. III. Reservationi Beneficiorum valde vicinam esse Affectionem beneficiorum, quæ fit per Appositionem manûs Papalis: si nimirum Papae aliquando caput de aliquo beneficio disponere in ordine ad illud conferendum, beneficium fit affectum, & sic tacite seu ipso facto reservatum collationi Pontificis, ita ut inferior non amplius conferat valide, licet collatio, quam fecit Pontifex, ex occulto impedimento provisi, vel ex causa subreptionis, fuerit irrita. Differt itaque affectio à reservatione 1. Quod per illam fiat beneficium reservatum tacite & per factum aliquod, quo Papae demonstrat, se velle providere: econtra reservatio fiat verbis, quibus Pontifex declarat se velle providere, & sic ligat manus inferioris. 2. Quod beneficium affectum non fit perpetuo reservatum, sed solum pro una vice, usque dum collatio Pontificis sortiatur effectum; si vero iterum vacet, potestas Ordinarii rursus habet locum: econtra reservatum nunquam amplius, quotiescunque illud vacare contigerit, ab inferiore conferri valeat. 3. Quod affectio, seu appositio manûs Papæ sit majoris efficacis, quam reservatio, quatenus illa afficit etiam ignorantes. per Extrav. 14. cit. non verò simplex reservatio, cui appositum non est decretum irritans. per c. 20. h. t. in 6. ubi ad inducendam invaliditatem provisionis bona fide factæ requiritur reservatio, & appositio decreti irritantis, copulativè his verbis: aut decreto interposito reservantur, ut ibi notant DD. nempe Garc. Pirh. h. t. n. 320. & alii. De cetero maxime apponere censetur Papa 1. Si concedat mandatum de providendo alicui de certo beneficio ac determinato. 2. Si jubeat dimitti beneficium in manibus suis, vel mandet alicui privari suo beneficio. 3. Si recipiat ipse penultionem alicujus beneficii in manibus suis factam. 4. si intendat prævenire inferiorem collatorem, & conferre jure præventio-

nis, & propter inhabilitatem collatarii collatio sit nulla. 5. Si alicui beneficium det in commendam, vel in eo constituat administratorem. 6. Si prohibeat electoribus, ne ad electionem procedant. Vid. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 52. Econtra non censetur apponere manum, si super beneficio aliquo reservat pensionem in favorem resignantis, quia id non facit in ordine ad conferendum beneficium. Item in beneficiis, quæ sunt juris patronatus Laici, vel mixti, quod competit ex fundatione, constructione, aut dotatione Ecclesie. Neque in casu, quo per appositionem manus fieret præjudicium Concordatorum Germanicæ: quia his non intendit derogare; nisi exprimat, & juxta multos ne quidem potest sine consensu Nationis Germanicæ.

Sc. IV. Regulas Cancellariæ, sic dictas, quia in 59 Cancellaria Apostolica publicari consueverunt, & magna illarum pars concernit expeditionem litterarum Apostolicarum in Cancellaria Papæ faciendam, esse certas constitutiones, quas singuli Pontifices in ingressu sui Regiminis circa causas Beneficiales & judiciales facere, vel à Prædecessoribus factas renovare, augere, vel minuire solent. Durant præcisè ad vitam Pontificis, quo expirante expirant, ac Sede vacante nullam obligandi vim retinent. Quare ordinarii collatores noverrint sibi consulere tempore Sedis vacantis, & beneficia in mensè Papali vacantia statim conferre: si enim expectent, usque dum novus creetur Pontifex, & tunc primum provideant, facta collatio est irrita, licet Regulæ nondum fuissent publicatæ; siquidem novus Pontifex altero statim die post electionem suam prædictas regulas reassumere, vel novas etiam addere solet, quæ statim obligant, & effectum sortiuntur quoad annullandos actus ipsi contrarios, licet jam præteritos. factos tamen jam electo Pontifice; quamvis in ordine ad culpam & poenam incurrendam circa actus præteritos non obligent aut effectum consequantur ante publicationem suam: post hanc autem adstringunt non solum officiales Cameræ Apostolicæ, sed etiam alios omnes in materia ipsis adaptabili, exceptis Cardinalibus; imò & ante publicationem quoad actus primum gerendos, ut patet ex Praefatione ipsis hodie præfigi solita. In Judicio autem vim non habent, nisi producantur auscultatæ à duobus litterarum Apostolicarum Abbreviatoribus, & Vice-Cancellarii manu subscriptæ & sub plumbo, prævia supplicatione ad Papam, ut habet reg. 27. nunc 28. Leuren. p. 2. q. 541. Si tamen Pars adversa non exceptit, sententia lata non productis in prædicta forma regulis subsistit: item subsistit, saltem extra Curiam Romanam, si fuerint in judicio allegatæ tales regulæ Cancellariæ, quæ aliunde jam sunt notæ vel per Practicos, vel per codices Regularum in Urbe impressos. Chokier in Reg. 28. cit. (olim 26.) n. 8. § 18. Numerò hodie sunt 72. à moderno Pontifice Clem. XI. publicatæ, quamvis olim fuerint pauciores. Hinc etiam illa, quæ est de reservatione mensium Papali-

um, hoc tempore est nona, quam vis olim fuerit *decima*. Maxime hic, & terè unice, in considerationem veniunt illa regula, quibus sunt reservationes Beneficiorum, nobis autem placeat etiam aliquid dicere de reg. 36. quæ communiter appellatur *de triennali possessore*, in qua statuitur, quod si quis beneficium per triennium pacifice possiderit, licet invalide acquisitum, elapso eo termino acquirat proprietatem beneficii, cum certis tamen limitationibus, de quibus infra n. 66.

60 Sc. V. Per Concordata Germaniæ intelligi illa pacta, quæ ad tollendas difficultates & controversias plurimas, ratione collationis Beneficiorum ortas, in Germania anno 1446. Francofurti inire ceperunt Legati Eugenii IV. Pontificis ex una, & ex altera parte Fridericus III. Imperator aliique Principes tum Ecclesiastici tum Sæculares Germaniæ, postea autem à Nicolao V. Eugenii successore anno 1448. plenè certoque modo confirmata sunt per Bullam specialem, quæ incipit, *Ad sacram Petri Sedem*. Leun. q. 590. Nicolart in *proem. ad Concord. Germ.* in quibus Pontifex aliqua Beneficia suæ collationi reservat, & alternationem in cæteris, de qua supra, permittens tamen liberas electiones Prælatorum in Metropolitanis, Cathedralibus, & Regularibus Ecclesiis, aliorumque beneficiorum, quas in dictis Concordatis sibi non reservavit, liberas collationes ordinariis collatoribus, & exigens à quibusdam Annatas, ut vocant. Similia Concordata fecit Leo X. cum Francisco I. Rege Galliarum & Natione Gallica anno 1516. item cum Sigismundo Batorio Poloniæ Rege pro Polonia anno 1526.

61 Sc. VI. Annatas esse quasdam pensiones, & certas pecuniæ quantitates, quas de Episcopatum & Beneficiorum Ecclesiasticorum vacantium fructibus primi anni, item de quibusdam Monasteriis Exemptis Virorum, exigit Papa, Camera Apostolicæ solvendas. Fagn. in c. 1. *ne Prælati vires suas*. n. 8. 9. Ubi distinguit quadruplicem Annatarum speciem: aliquæ vocantur *Communia Servitia*, & ista solvuntur de Prælaturis *Consistorialibus*, seu illis, quas Papa confert in Consistorio Cardinalium, rogatis eorum suffragiis: cujusmodi in Germania sunt Archiepiscopatus, Episcopatus, Prælatûræ aliarum Principales exemptæ, tam Regulares, quam Sæculares, uti Campidunensis, Fuldensis, Elvacensis &c. Atque de his deberent solvi integri fructus annatarum nomine, qui primo anno percipiuntur; sed ex liberalitate Pontificis taxa in libris Camera Apostolicæ annotata vix quintam fructuum partem excedit, ac insuper ad eam solvendam conceduntur duo anni, & si contingat in uno eodémque anno plures Episcopos aut Præsules in eadem Ecclesia mori, non solvitur nisi semel, nec tenetur illam solvere successor, si fortè antecessor non solvisset. Altera species, quæ propriè & specificè vocatur *Annata*, est dimidia pars fructus primi anni Camera Apostolicæ solvenda de beneficiis inferioribus, & Prælaturis Regularibus, non Consistorialibus, quorum valor, si ve

reditus annui excedunt 24. ducatos. Sed Beneficia & Canonicatus omnes Germaniæ, Galliciæ, & Hispaniæ, licet reditus annui ascendant ad unum vel plura millia ducatorum, juxta Camera Apostolicæ taxam non nisi 24. ducatos æstimantur, ut adeo ex illis annatæ non sint solvendæ. Tertiam speciem constituunt *Servitia Minuta*, quæ sunt portiones distribuendæ inter Papæ Ministros & Officiales secundum proportionem taxæ fructuum Episcopatum vel Abbatialium. Quartam denique *Quintana*, quæ sunt dimidia pars fructuum unius anni, singulis 15. (decimis quintis) annis solvenda Camera Apostolicæ de quibusdam beneficiis unitis; quia nunquam amplius vacant per unionem; aut solvenda ex beneficiis specialis privilegio liberatis à Reservatione. Hæc quinquennia solvuntur in Germania de Præpositura Augustana; quia ab Alexandro VI. fuit liberata à Reservatione, & facta Electiva.

Dico I. In Corpore Juris reperitur unica reservatio, nempe in c. 2. 3. 34. b. t. in 6. ubi reservantur Pontifici beneficia vacantia apud Sedem Apostolicam, seu in Curia Romana, quia hæc duo probabiliter idem sonant. Ea, quæ reservantur in Extravagantibus, de quibus statim, reputantur extra Corpus Juris existere quod præsentem materiam. Leunen. p. 2. q. 523. cum Azor, Palao &c. Apud Sedem Apostolicam verò seu in Curia Romana vacare intelliguntur, quæ vacant ibi, ubi existit Pontifex cum iis Cancellaria, aliisque Tribunalibus, Officialibus, & Consiliariis suis, quos ad regimen Ecclesiæ adhibet, constituentes Curiam Papæ, quod propterea appellantur *Curiales*: vel ubi existit Cancellaria, tribunalia, & ordinarii Consilarii Papæ, licet ipse ad tempus aliò digressus in propria persona, v. g. recreationis vel peregrinationis causâ: vel in loco Curie Vicario h. e. non distante ultra duas diætas legales (quarum quælibet completitur 20. leucas seu milliaria Italica, quorum singula habent mille passus, & consiciuntur circiter 8. vel ad summum 10. milliaria Germanica) si ibi moriens beneficiatus domicilium non habeat. 34. cit. Igitur ubicunque locorum decedant Curiales, & illi, qui ad Curiam accesserunt propter negotia vel sua vel aliena in Curia tractanda, decedant in loco Curie Papalis, vel in itinere quidem, sed in loco ultra dictas duas diætas non distante à Curia, modò in tali loco non fixerint domicilium, censentur obire, & eorum beneficia vacare in Curia, ac providentur reservata. c. 34. cit. Imò juxta constitutionem Pauli III. 36. & Clem. VIII. 54. beneficium censetur vacare apud Sedem Apostolicam, & sic esse reservatum, si beneficiatus moritur apud Pontificem, etiam alibi recreationis vel negotij causâ ad tempus existentem sine sua Curia, vel in loco ad duas diætas ipsi vicino. Leunen. q. 532. Sed hæc reservatio beneficiorum vacantium in Curia non durat ultra mensem, ita ut, si intra mensem à die vacationis inducatur, licet ea non statim cognita sit, Papa non providerit, redeat jus conferendi, saltem cumulatim, ad collatores Ordinarios. c. 3. cit. N.

Neque comprehendit beneficia minus propria dicta, ut Manalia, Regularia, & illa, quæ propriè non vacant, uti beneficia Ecclesiæ non numerata, quæ per mortem beneficiarii extinguuntur potius, & si de novo conferantur, quasi reviviscunt, item quæ vacant ex causa permutationis, & teste Laym. ac Pirh. quæ vacant per resignationem ex alia quacunque causa; quia in odiosis debemus beneficia, & eorum vacationem strictè accipere. Rursus non comprehendit beneficia parochialia, quæ vacant Sede Papali vacante, c. 35. eod. in 6.

Dico 2. In Extravagantibus Communibus b. t. reservantur sequentia beneficia. 1. In Extrav. Pa. sollicitudin. quæ vacant apud Sedem Apostolicam: quæ reservatio non videtur differre illa, quam n. præc. diximus reperiri in Corpore Juris Communis. 2. In Extrav. Execrabilis 4. quæ vacant, vel dimitti debent, propter acquisitionem Dignitatis, Personatus, Officii, Beneficii Curati similis, & ita incompatibilis, ut obento secundò vacet hoc ipso primum, & si primum non statim dimittatur, auferendum est sit secundum. Putant quidem aliqui, utrumque beneficium ita amissum reservari, alij vero cum gl. v. ut præmittitur ibid. solum secundum, P. Engel distinguit, & ait, utrumque reservari, quando secundum incompatible fuit imperatum à Sede Apostolica, secus, si ab Ordinario. 3. In Extrav. Ad regimen 13. 1. Quæ vacant apud Sedem Apostolicam. 2. Quæ per depositionem, privationem, translationem, per electionis aut postulationis cassationem, auctoritate Papali factam, vel per renuntiationem à Papa amissam. 3. Quæ per obitum Cardinalium, Legatorum vel Nuntiorum Sedis Apostolicæ, & aliorum Papæ Officialium, puta Camerarii, Vice-Cancellarii, Notarii, Auditorum, Commensalium, Thesaurariorum, Pœnitentiarum, Abbreviatorum &c. 4. Quæ per obitum Curialium, item accedentium propter negotia ibi gerenda, vel recedentium à Curia Romana, si in locis non ultra duas distas à dicta Curia distantibus moriantur, & ibi proprium domicilium non habeant. 5. Quæ per promotionem à Papa factam ad majores Dignitates, v. g. Abbatialem, Episcopalem, Patriarchalem, exceptis ijs, qui ad Episcopatus in Partibus, scilicet infidelium, ex quibus non recipiunt reditus, sunt excepti. 6. Quæ per affectionem Dignitatum &c. incompatibilium, à Papa collatarum.

Præter enumerata etiam reservantur aliqua beneficia in Extravagantibus recentioribus, quæ nondum relatæ sunt in Corpus Juris modernum, scilicet 1. Quæ vacant propter Simoniam confiscentialem. Pius IV. in Constit. Ad Romanum Pontificem 85. & Pius V. in Constit. Intolerabilis 85. 2. Ecclesiæ Parochiales, quæ sunt collatæ non servatâ formâ Concilii Trid. scilicet non per Concursum, ubi iste est in usu. Pius V. in Constit. In conferendis 33. 3. Quæ vacant propter omnimodam publicationem. Resignationis. Greg. XIII. in Constit. Humano vix Judicio 85. 4. Quæ vacant propter crimen hæresis. Pius V. in Constit. Cum ex Apostolatus 29. 5. Quæ vacant pro-

pter delictum offendentium litigantes in Curia Romana, eorumve Judices, Advocatos &c. Alexander VI. in Constit. In eminenti Sedis. 6. Beneficia eorum, qui se pro alijs, in ordine ad beneficium pro eis obtinendum, examini subiciunt; vel qui annuas pensiones offerunt pro consequendis beneficiis &c. Paulus IV. in Constit. Inter ceteras 12. Taceo alias reservationes, quæ tamen si factæ sint post Concordata Germaniæ absque consensu Nationis Germanicæ, saltem si Bullæ non faciant expressam mentionem dictorum Concordatorum, in Germania vim non habent; quia in illis Nicolaus V. disertè promissit, quod extra casus in eis expressos nolit impedire collationem Ordinariorum: sic enim loquitur: reservatione, aliave quavis dispositione, auctoritate nostra factis, vel faciendis, non obstantibus. Inferius autem addit hanc Constitutionem duraturam deinceps, usque dum in futuro Concilio de consensu Nationis Germanicæ aliter fuerit ordinatum. Adeoque omnis gratia expectativa Papæ ad beneficium vacaturum exulat in Germania.

Dico 3. In Regulis Cancellariæ reservantur 65 hæc beneficia. 1. Quæ reservantur in utraque Extrav. Execrabilis, & Ad regimen cit. atque sic illæ reservationes factæ sunt perpetuæ, cum de se fuerint temporales, & solum durantes, quamdiu vixerant dictarum Extravagantium Collatores, nempe Joannes XXII. & Benedictus XII. 2. Quæ conferuntur ab ordinariis collatoribus contra decreta & formam Tridentini, ut si Episcopus scienter conferat Beneficium Curatum illi, qui nondum attigit 25. ætatis annum. 3. Omnes Ecclesiæ Patriarchales, Primitiales, Archiepiscopales, Episcopales, nec non Monasteria virorum, valorem annuū 200. florenorum auri communi existimatione excedentia. 4. Beneficia, quæ vacant Sede collatorum ordinariorum vacante. 5. Omnes Dignitates primæ post Pontificalem in Ecclesiis Metropolitanis & Cathedralibus, item primæ & principales in Ecclesiis Collegiatis valorem 10. florenorum auri communi existimatione excedentes. 6. Prioratus, Præposituræ, & aliæ Dignitates Conventuales, si sint perpetuæ, & electio non fiat à Religiosis; quales sunt, quæ dari solent in Commendam. 7. Beneficia Collectorum, vel Subcollectorum fructuum Camerae Apostolicæ, Curialium, Cubiculariorum, & Curforum, Summi Pontificis. 8. Canonici, Prabendæ, Dignitates, Personatus, & Officia in Basilica Principis Apostolorum, S. Joannis Lateranensis, B. M. Majoris in Urbe. 9. Omnia Beneficia, quæ in mensibus Januario, Februario, Aprili, Majo, Julio, Augusto, Octobri, & Novembri vacare incipiunt, & aliter, quam per Resignationem; licet Episcopis residentibus relinquuntur menses, nempe 4. alterni: at in Concordatis Germaniæ conceduntur alterni, & sex menses omnibus collatoribus, etiam non residentibus tempore, quo vacare incipit beneficium, de quibus supra de Collatione alternativa egimus. Id adverte adhuc, Cardinalibus nullos menses esse sub re-

servatione, nec Regibus & Principibus, qui ex privilegio Apostolico nominant ad beneficia.

66 Quæres, quid statuat, & qui intelligenda sit regula Cancellariæ 36. de triennali possessore?

R. 1. statuit, quod, si quis beneficium quodcumque ex quocunque titulo collationis, electionis, præsentationis vel institutionis, acquisivit, & per triennium pacifice possedit, super eodem beneficio taliter possessio molestari amplius nequeat, modò id non obtinuerit Simoniace, vel per intrusionem. *Intrusus* in beneficium dicitur, qui vel nullum habet titulum verum, aut coloratum saltem, vel istum non habet ab eo, cujus est conferre beneficium. In ordine ad dictam regulam non intelligitur intrusus largè & improprie dictus, uti est, qui autoritate legitimi Superioris positus in beneficio habet vitium, propter quod illò privari deberet, vel commisit crimen depositione dignum, vel ante confirmationem electionis beneficium administrare præsumpsit; quia constitutio dictæ regulæ, quatenus resistit intruso, est penalis. R. 2. præfata Regula etiam in foro conscientie prodest, & non tantum in iudicio, tam Petitorio, quam Possessorio, ita ut proprietatem beneficii tribuat hæc triennalis possessio per modum Præscriptionis, si persona sit capax, licet provisio fuerit nulla ac titulus tantum coloratus, & Canonica institutio tantum apparenter valida. Nav. Rebuff. Laym. contra Felin. Wagnerek. Imò in meis principiis juxta dicta ad tit. de Elect. n. 27. seq. § n. 55. licet & cum bona fide non solum retinet, sed etiam obtinet aliquis beneficium per Canonicam institutionem, propter impedimentum provisio occultum & Jure Humano introductum invalidam; cum non teneatur illud prodere, & se tam notabili commodo privare, vel excludere. Oppones: qui sine titulo vero acquirit beneficium, ab ipso Jure est illo privatus. per reg. 1. in 6. nec potest habere bonam fidem, qui scit suum impedimentum, vel vitium tituli: nec ille, qui ignorat; quia Jus, quod removel à beneficio eum, qui destituitur titulo vero, & propterea inhabilem reddit ad beneficium, est manifestum: error autem Juris manifesti obest bonæ fidei, uti dicitur in materia de Præscriptionibus. R. Etiam si talis ab ipso Jure privatus, vel potius non provisus sit re ipsa de beneficio, cum titulus nec per errorem convalidetur, & Canonica institutio fuerit tantum apparenter vera, re ipsa autem nulla, lapsò tamen triennio quietæ possessionis purgatur vitium & acquiritur quasi dominium beneficii. per reg. cit. Cancell. nec Regula obligat ad dimittendum, vel non admittendum beneficium in conscientia, si impedimentum est occultum & soli provisio cognitum, ante declarationem, vel sententiam; nec obligatio tam ardua sufficienter probatur aliunde. Adeoque non est in mala fide, nec agit contra Jura manifesta, qui recipit, vel retinet beneficium, siue sciens siue ignorans collationis invaliditatem, usquedum accedat sententia iudicis, & quidem ante lapsum triennalis possessionis. Verbo, non existat clarum Jus, obli-

gans in conscientia ad dimittendum, vel recipiendum beneficium, cum scientia impediendi Ecclesiastici occulti obtentum. Vnde dicta ad tit. de Elect. n. 27. 28. 55.

Dico 4. In Concordatis Germania reservantur sequentia beneficia. 1. Quæ vacant per acquisitionem Dignitatis &c. ita incompatis, ut obrento beneficio altero dimittere debent hoc ipso primum. Et hæc est reservatio Extravag. Execrabilis cit. quam Concordata illimitate recipiunt. 2. Episcopatus, Prælatuſ Regularis quàm Sæculares &c. vacantes apud Sedem & in Curia Romana juxta explicatam nem n. 62. 3. Prælatuſ & Episcopatus vacantes per obitum illius, qui factus est Cardinalis. 4. Prælatuſ, Dignitates, & beneficia vacantia, quæ vacant per depositionem, privationem, vel translationem autoritate Apostolica factam. 5. Dignitates & Beneficia vacantia ad quæ quis electus vel postulat est, si electio vel postulatio rejecta, aut ab electo renuntiata, ac admissa est, per Sedem Apostolicam. 6. Episcopatus vacans per renuntiationem liberam acceptatam à Papa, ut vult Pirh. n. 20. 7. Dignitates & beneficia, quæ obtinentur promoti per Papam ad Episcopatum, vel ad nasteriorum regimen: excipe, nisi sint promoti ad Episcopatus Titulares tantum & in Partibus: vel ad unum ex quatuor Episcopatibus, Gurcensi, Chiemenſi, Seccoviensi, & Lavatino; hos enim 4. Episcopatus non Papa, sed Archiepiscopus Salisburgensis ex Apostolica Sedis indulto immediatè confert: idem est de promotis per preces primas Imperatoris; talis promotio non fiat immediatè autoritate litterarum Apostolicarum: rursus excepta beneficia, quæ promotus seu electus in Episcopum resignat in manus Capituli, antequam obtenta sit Confirmatio à Sede Apostolica, ut probabiliter docent aliqui contra Branden. Wagnerek, quia Concordata loquuntur in Promotis: perfectè autem & completè promotus nondum quis est ante obtentam Confirmationem; reservatio autem est odiosa & strictè interpretationis. Aliud est, si electus jam obtinuit Confirmationem, licet nondum adeque sit Consecrationem, vel pacificam possessionem; quia per Confirmationem verè promotus dicitur, & per eam consequenter beneficium habita jam vacant quoad titulum, licet nondum quoad possessionem. 8. Beneficia omnia, quæ vacant per affectuionem alterius incompatibilis factam autoritate Apostolica. Atque ista Beneficia & Dignitates ac Prælatuſ reservantur etiam in Extravag. Ad regimen cit. nec istas reservationes modificat vel limitat Concordata. 9. Beneficia, quæ vacant per obitum certorum Officialium Papæ, nimirum Vice-Cancellarii, Camerarii, Septem Notariorum, Auditoris litterarum contradiCTORUM, Auditorum causarum Palatii Apostolici, 24. Penitentiariorum ejusdem Sedis, Abbreviatorum, 25. Capellanorum ejusdem Sedis, qui in Epitaphio, h. e. Albo seu Syllabo Curialium descripti sunt, & Commentariorum verborum Papæ, si moriantur, dum actu habent prædicta

Officia. Ex quo apparet, quod hæc reservatio, quæ etiam comprehenditur in *d. Extrav. Ad regimen*, sit multum modificata & limitata in Concordatis; nam in *Extrav.* reservantur Beneficia omnium Officialium & Capellanorum Papæ, item Commensalium abstrahendo, an sint veri vel titulares tantum, sive dein actu essent officiales, sive officium jam deposuissent tempore, quo moriuntur. 10. Beneficia auctoritate litterarum Apostolicarum immediate collata: sed dicta *Extrav.* non habet hanc vocem immediate. Atque hinc vides, omnes reservationes, quæ existant in *Extrav. Execrationibus*, & *Extrav. Ad regimen*, perpetuas esse in Concordatis Germaniæ, quamvis ultimæ duæ cum aliquibus modificationibus & restrictionibus Ultra eas in iisdem

Relvantur 11. Dignitates Majores post Pontificales in Ecclesiis Cathedralibus, & Principales seu primæ in Collegiatis, sive dein propria habeatur Præpositura, uti plerumque in Germania, sive Decanatus (non tamen reservantur Regulares Dignitates, licet eas referent Regulæ Cancellariæ) Excipitur, ut aiunt, Præpositura Ecclesiæ Metropolitanae Salisburgensis, Cathedralis Augustanæ, & Ecclesiæ Monasteriensis in Westphalia, Præpositura Elvacensis, & Præposituræ omnes Civitatis & Diocesis Leodiensis, quia vel ex privilegio vel ex specialibus Concordatis sunt electivæ, ita tamen, ut Confirmatio electorum peti debeat Romæ: item excipiuntur Præposituræ seu primæ Dignitates Ecclesiarum Bavaricæ extra civitates Episcopales; ad has enim ex speciali privilegio nominare dicitur Serenissima Domus Bavarica. 12. Beneficia quæcunque, & Dignitates reliquæ omnes, quæ vacant alternis mensibus, nempe Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembri, & Novembri. Sed de hac Alternatione satis superque dictum n. 49. seqq.

13. Vicissim verò Concordata Germaniæ indulgent Germanis 1. liberam electionem Canonicam Archi Episcoporum, Episcoporum, & Prælatorum Regularium, ita tamen, ut electorum confirmatio (nisi sint Prælati Regulares non Exempti) petatur à Papa, quam is concedet, nisi ex rationabili, & evidente causa de persona utiliore & digniore de consilio Cardinalium putaverit providendum, quam liberam electionem alia Regna non habent, sed vel sibi reservat Pontifex constitutionem Episcoporum & Prælatorum, vel Regibus indulget jus nominandi. 2. liberam collationibus ordinariis dispositionem in Beneficiis inferioribus omnibus, quæ in dictis Concordatis non reservantur, pro alternis mensibus, nempe Februarii, Aprilis, Junio, Augusto, Octobri, & Decembri. 3. promittunt, quod prædictam electionem ad Prælaturas & Dignitates primas, arque collationem inferiorum Beneficiorum in dictis mensibus nulla reservatio, gratia expectativa, aut alia dispositione impedire velit Pontifex. Unde

14. Dico 5. Nulla reservatio Beneficiorum ultra illas, quæ in Concordatis Germaniæ ex-

primuntur, in Germania locum habet. Chokier ad Reg. Cancell. 1. n. 22. Siquidem in ipsis Concordatis Papa expressè cavet, quod per quamcunque aliam reservationem, gratiam expectativam, aut quamvis aliam dispositionem, sub quacunque verborum forma factam vel faciendam, impedire nolit liberam collationem Ordinariorum. Neque præsumendus est facile iis derogare velle; nam

Dico 6. Quamvis Papa, si uti velit plenitudine potestatis suæ, se solo & sine consensu Nationis Germanicæ ac extra Concilium Generale possit absolute ex causa publici boni seu necessitatis Ecclesiæ dictis Concordatis derogare, nunquam tamen derogare velle censetur, nisi expressam illorum & justæ causæ mentionem faciat. Chokier ad Reg. Canc. 3. gl. 11. n. 21. Gonzal. Nicolart, Branden, Pirh. Laym. & communior. Ratio prioris partis est, quia Pontifex summam suam & absolutam potestatem, quam accepit à Christo, disponendi de rebus, Officiis, & Beneficiis Ecclesiasticis in Ecclesiæ utilitatem, à se abdicare non potest, etiam per speciem contractus vel concordatorum, quin semper penes se majorem retineat. Leuren. p. 2. q. 595. cum Nicolart. Gonz. Suar. & Diana. Neque Nicolaus V. potuit successoribus aliquam legem imponere, quam ipsi de omnimoda necessitate tenerentur servare, cum par in parem non habeat imperium. Accedit, quod etiam alius Princeps supremus pacta inita rescindere, & juri alterius jam quæsito præjudicare absque ipsius consensu valeat, quando gravissima boni publici causa ita exigit. Quin imò de facto Concordatis derogat Pontifex concedendo novis Imperatoribus preces primas, locum habentes tam in mensibus Ordinariorum, quam Papalibus. Fateor tamen, quod Papa sine gravi causa bonum publicum concernente non facile debeat, imò convenienter non possit derogare Concordatis; cum non sint simplex gratia & privilegium merè gratuitum, sed pactatio, & promissio acceptata, habens adjunctam clausulam de non revocando, imò contractus reciprocos cum onere, vi cuius Germani obligantur nullum jus conferendi Beneficia ibi reservata, & in mensibus Papalibus, prætere, item annatasolvere Camera Apostolicæ. Unde ratio posterioris partis est, quia Concordata non sunt simplex indultum vel privilegium, cui per clausulas generales derogari potest, sed pactatio onerosa & inducens obligationem Juris Naturalis, & justitiæ ac rationis ordo suadet, ut, qui à suis successoribus mandata sua servari desiderat, prædecessoris sui voluntatem ac statuta custodiat. can. justitiæ. 25. q. 1. Gregorius XIII. in Const. edita anno 1572. 6. Junii etiam declaravit, se, sub quorumcunque verborum forma referipserit, Concordata lædere nolle. Leuren. lo. cit.

Oppones 1. Concordata non sunt mera gratia, sed pactatio vera & promissio Pontificis sub certa conditione & onere ex parte Germanorum, uti fatemur: ergo obligant Jure Naturali utrinque: ergo sine consensu Nationis Germanicæ nihil potest immutare Pontifex. 2. Si

2. Si Princeps Laicus in favorem Ecclesiæ paciscatur aliquid cum Pontifice, non est amplius in potestate illius revocare vel immutare citra consensum Pontificis: ergo etiam vicissim si Pontifex cum Principe Laico in favorem certæ Nationis inear pacta & concordata, nihil in his immutare aut derogare amplius potest. 3. ad 1. *Dist. Conf.* ergo obligant Jure Naturali sub conditione, nisi occurrat causa extraordinaria boni communis & publici Ecclesiæ. 6. *Conf.* absolute. *N. Conf.* Ad 2. *N. paritatem*: quia Princeps Laicus paciscens cum Pontifice agit cum Superiore, & ideo manet irrevocabiliter obligatus: e contra Pontifex paciscens cum Principe Laico in hujus favorem agit cum subdito in Spiritualibus, & ideo revocabiliter tantum & sub conditione obligatur, nisi nempe aliud postulet ratio boni spiritualis & bonum regimen ipsius Ecclesiæ. *Leuren. lo. cit.* cum Nicolarts.

73. Quæres, an contra Concordata in favorem Germanorum aliquid possit Præscriptio, vel Consuetudo? 3. affirmative cum Zypæo, Engel, Wiestner *h. n. 71.* & aliis contra Branden, Gonzal. Pithing aliosque non paucos, quorum sententiam tam probabilem censet La Croix *de Benefic. n. 520.* ut ipse nihil determinet. Prob. 1. negative, quia non est ratio, cur non valeat Præscriptio, vel Consuetudo, derogans Concordatis; cum tamen non usu, vel contrario usu, aliis pactis, & legibus præscribi possit & derogari, c. 13. 14. § 17. *de Præscript.* nam Concordata habent simul etiam rationem legis communi concordia Papæ & Imperatoris &c. Jazæ pro pace inter Ecclesiam Romanam & Imperium Romanum. *Leuren. q. 592. n. 4.* 2. Posset utique Pontifex per dispensationem vel privilegium immutare aliquid in Concordatis contra se in favorem Germanorum, v. g. indulgendo, ut Germani Collatores conferant Beneficia etiam in mensibus Papæ: sed quæ privilegio transferuntur in alios, etiam Præscriptione, saltem immemoriali transferuntur. 3. Defacto Domus Bavarica præscripsit mensem Papalem juxta *Recessum Concordatorum* cum Ordinariis à prædicta Domo Serenissima initorum an. 1583. ibi: das Jus mit Päpstlicher Heiligkeit Monat / so Ihr Durchleucht præscribiert. Pariter Beneficia Curata, licet in Concordatis subijciantur alternativæ, passim conferuntur in Germania ab Ordinariis, licet vacent in mensibus Papæ.

Oppones 1. Concordata Germaniæ sunt facta in bonum & utilitatem totius Germanicæ Nationis: ergo à particularibus personis & locis non potest ipsis derogari ulu contrario; sicut Clerici nequeunt propterea derogare vel se abdicare privilegio Clericali. 2. Curia Romana constanter fert sententiam contra non observantes Concordata: ergo in foro externo semper reprobat talis Præscriptio vel Consuetudo: ergo nec in foro interno potest habere locum. 3. Non potest præscribi contra Leges Pontificias sine consensu Papæ: atqui Papa non consentit, sed expressè contrahit, imprinis in ipsis Concordatis, ubi appo-

suit decretum irritans, quo decernitur irritum & inane, si secus super his a quoquam, quovis ritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari ac proin nunquam potest haberi bona fides, titulus, & possessio (quæ conditiones necessariæ sunt ad omnem Præscriptionem) etenim decretum irritans inficit ipsum titulum, & possessionem, nec ignorantia obstante. Dein recitavit Clemens VII. in *Constit. Admonet. 41.* ubi declarat, collationes Beneficiorum contra formam Concordatorum factas, vel impostas faciendas, irritas esse, nec tribuere titulum possidendi talia Beneficia. Similia dicitur habere Bulla, *Zelo domus tue.* Innoc. X. 8. ad 1. Etiam Leges Universales spectant bonum commune, & tamen derogari ipsis potest Consuetudine, & Præscriptione particularium personarum ac populorum: sic Hispani per Præscriptionem vel Consuetudinem contra Legem Universalem jejuniis diebus Sabbathinis vel ceteris interstinis animalium, Mediolanenses ceteris initio Quadragesimæ, & Belgæ Sabbathis inter Nativitatem Domini & Festum Purificationis. Quod additur de Clerico, laborat falsò supposito, quod nulla consuetudo derogari possit privilegio Clericali in quibusdam casibus, & locis particularibus: licet tunc Clerici suo privilegio renuntiare non valeant. Sed & nulla Germaniæ Communitas per Statutum particulare Concordatis derogare valet: & in hoc est paritas. Ad 2. Curia Romana taliter procedens supponit, non dari legitimam Præscriptionem vel Consuetudinem contra Concordata. Ad 3. Sufficit consensus Legalis Papæ, quo in Jure generaliter approbat omnem Præscriptionem & Consuetudinem debitis conditionibus instructas Clausula & decretum irritans, ipsis Concordatis adjectum, uti & Constitutio Clementis VII. intelligi possunt de possessione modici temporis, v. g. annali, vel triennali, non verò de possessione longissimi vel etiam immemorialis temporis. Wiestner, & Leuren. *q. 593. n. 8.* Neque universaliter verum est, quod decretum irritans simpliciter inficiat titulum (consequentem & bonam fidem) atque possessionem, conditiones ad præscribendum necessarias, ut patet *Extravag. Ambitiose. de Reb. Eccl. alien. inter communes*, ubi apponitur decretum irritans alienationem bonorum Ecclesiasticorum, & tamen communiter admittunt DD. Præscriptionem eorundem. Innoc. X. solum improbat Statuta Concordatis adversantia, non Consuetudinem vel Præscriptionem. Adde, quod Pontifex urgentes observationem Concordatorum, etiam per decreta irritantia actus contrarios, procedant pro casu, quo Præscriptio vel Consuetudo adversus Concordata nondum est legitime introducta; nam hujusmodi constitutiones, & decreta irritantia sunt tantum leges Humanæ, adeoque per Præscriptionem vel Consuetudinem subsequenter, ac debito tempore & modo continuatam, auferri, vel limitari possunt, sicut aliæ leges Humanæ.

Dico 7. Exactio Annatarum rationabiliter iusta, & licita est. Ita omnes boni Catholici

contra maledicentiam Hæreticorum & invectivam pseudo-Politicorum; partim quia existunt in signum subjectionis, quam reliquæ Ecclesiæ inferiores debent Romano Pontifici, à quo Dignitates & Episcopatus suam habent originem, & quem venerari ac observare decet tanquam Patrem & Pastorem supremum ab ipso Christo super omnes Fideles & Pastores constitutum; partim ut Papa habeat, unde Cardinales aliisque Officiales, quibus indiget plurimis ad regendam universalem Ecclesiam, sustentet, bene meritis de Ecclesia præmiatur, agentibus succurrat, fidem inter Infideles propagare, ac Ecclesiam ab hostibus valeat defendere. Oppones. Exactio & solutio Annatarum est Simoniaca, quia temporale exigitur, & non gratis solvitur, pro collatione Beneficiorum, pro confirmationibus Electionum &c. quæ sunt res spiritualibus annexæ. 2. non pro Beneficiis, eorum collatione &c. sed in recognitionem supremæ potestatis, quam habet Papa ab ipso Christo in omnia Beneficia Ecclesiastica, & in sustentationem illius, atque Officiorum exigitur & solvuntur, adeoque gratis, ut est, non tanquam pretium pro rebus spiritualibus. Certè si hoc esset Simoniacum, omne Beneficiū esset Simoniacum, quia præbet redditus temporales propter functionē Spiritualem; cum Beneficiū detur propter Officiū. Adde, quod Annatæ non exigantur & solvantur ex pacto pro collatione Beneficiorum, sed sint debita ex Lege, jam antecederent existente, ut solvantur fructus primi anni Sedi Apostolicæ; hinc nemo negaverit, Papam posse legem ferre, vi cuius obtinens Beneficiū debeat fructus primi anni, vel dimidiam partemolvere in subsidium alicujus Clerici, Monasterii, Hospitalis, vel fructus tales referantur in communem utilitatem. Imò sunt debite ex natura rei, ac velut onus reale, h. e. iplis fructibus primi anni impositum ab origine Beneficiorum, atque subrogate sunt decimis, quæ ex toto Orbe Christiano olim debebantur & solvebantur Papæ juxta Legis Veteris institutum. Leut. p. 3. q. 190. n. 2.

TITULUS VI.

De Clerico Aegrotante, vel Debitato.
SUMMARIUM.

1. Quia sit Coadjutoria: & quotuplex.
2. Incidens in morbum &c. non privandus est Beneficio, sed ei dandus Coadjutor.
3. Quibus: & qui dandi sint Coadjutores.
4. A quo dari possit tum perpetuus, tum temporalis.
5. Propter quas causas. Et unde sustentandus.
6. Quod sit officium, potestas, & prærogativa Coadjutoris.

Sciendum, contingere posse, & nonnunquam solere, ut Episcopus, vel alius Beneficiatus inferior incidat in infirmitatem, vel debilitatem tantam mentis aut corporis, ut Ecclesiæ deservire, & Beneficiū suū administrare vel in spiritualibus functionibus, vel in rebus tempor-

alibus, vel in utrisque non amplius valeat. Unde quæstio oritur, an statim amovendus, vel potius Coadjutor ipsi dandus, qui in officio spirituali, vel in administratione temporali, vel in utroque ipsum adjuvet, aut omnino ejus vires suppleat. Agitur itaque hic de Coadjutoria, quæ nihil est aliud, quam facultas alicui concessa adjuvandi Prælaturam vel alium Beneficiatum inhabilem vel in ministerio sacro, vel in administratione bonorum temporalium Beneficii, vel in utroque, si Beneficiatus utriusque sit impar. Est duplex, Perpetua, seu cum spe successionis, quando nimirum is, qui assumitur in Coadjutorem, non tantum adjuvat infirmum vel debilitatum, sed etiam jus obtinet succedendi adjuto in Beneficio, casu quo coadjutus obierit, vel resignaverit; nec removetur, etiam si coadjutus convalescat; si verò obeat, sine nova electione vel collatione ipsi succedit. Altera est Temporalis, quando datur Coadjutor solum ad tempus & dies vitæ, seu quamdiu vivit, vel non resignat coadjutus, & absque jure succedendi. Dispendium nunc est, an, qualis, propter quas causas, & à quo dandus sit Coadjutor, unde sustentandus, & quæ illius potestas. Cæterum à Coadjutore temporali vix differt Administrator, qui loco Episcoporum, ab Episcopatu absentium, vel legitima ætate carentium adhuc, administrat dioecesim, ad id constitutus à Papa.

Dico 1. Clericus ægrotans, vel debilitatus senio, vel aliis inutilis effectus ad peragendum officium suum, non amittit Beneficiū, nec eo privari potest, modò jam fuerit in illo Canonice institutus. c. 1. segg. h. t. cum afflicto non sit addenda afflictio, & miseris ægrotantis potius miserendum. c. 5. eod. Procedit assertio, etiam si quis propriâ culpâ in infirmitatem inciderit; vel impedimentum aut impotentia sit perpetua, v. g. amentia; vel Beneficiatus sit Parochus, Prælatus, aut Episcopus. Oppones 1. In c. 4. eod. jubetur Parochus, incidens in lepram, removeri ab Officio administrationis, etque ministrari necessaria ex facultatibus Ecclesiæ ad dies vitæ: ergo. 2. In c. 1. de stat. statuitur, ut amittant Abbates, Decani &c. suas Prælaturas & Beneficia, qui ex justa causa nequeunt suscipere officium suis Beneficiis & Prælaturis annexum. 2. ad 1. ibi non dicitur, auferendum esse titulum beneficii, sed leprosum, quia sine horrore aspicientium non poterat Ecclesiæ decenter deservire, removendum duntaxat ab administratione publica beneficii. Ad 2. ibi sermo est de iis qui nondum plenè affecuti fuerant sua beneficia & Prælaturas, & solum sub conditione de suscipiendis Ordinibus: qui igitur propter ægritudinem vel aliam causam non poterunt hanc implere conditionem, meritò ipsis auferuntur, vel potius non conferuntur beneficia tanquam inhabilibus. Nostra assertio loquitur de plenè provis, & jam Canonice institutis.

Dico 2. Beneficiatis Curatis, Prælatis, & Episcopis, dandus est Coadjutor etiam invitis, si infirmitas sit incurabilis & perpetua. Communis ex c. 3. segg. h. t. & c. un. eod. in 6. Dixi 1.

Mm

Be